

SLOVENE velja
po pošti na vse strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za štiri leta 80—
za en mesec 20—
Za izposojanje celotnega K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za izposojanje 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (58 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslani itd. po K 8—
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglas 50/9 mm K 15,
izbija vsek dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po prazni-
ku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKL

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ročnice se ne vračajo; neizpolnjena pisma se ne
sprejemajo. Uredn. tel. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.787, ogr. 23.511, bosn.-herz. 7569.

Novi zakon o narodnih šolah.

Novi zakon o narodnih šolah, kakor ga je izdelala vlada po predlogu »Ujuc« (organizacije jugoslovanskega liberalnega učiteljstva), je pravi vzor najtemnejšega reakcionarstva in pomeni velikanski korak nazaj na polju prosvetne postavitve. Za enkrat vzemimo samo nekatere najbolj značilne točke! Stopnja izobrazbe učiteljstva se ne poviša, ampak ostane slejkoprej pri neakademični izobrazbi, dasi bi bila najbolj potrebna reforma na šolskem polju ta, da se povzdigne učiteljska izobrazba nad dosedanje srednjo rto. Pač pa so zdaj učitelji izrecno državni uradniki »z vsemi pravicami ukaznih državnih činovnikov« kakor v stari Prusiji, s čemer je seveda vsak svoboden razvoj šolstva in vsaka duševna svoboda sploh v korenini onemogočena. S tem pruskim šolskim duhom se strinja tudi to, da bo ljudstvu odvzet vsak vpliv na šolo, kajti prvi in vseodločujoči činitelj na polju šolstva bo od sedlej šolski nadzornik, ki ima celo pravico kaznovati predsednike in člane krajevnih šolskih odborov in predsednike političnih občin, to je župane. Razni krajevni šolski odbori in sveti, kakor se bodo od sedlej imenovali, ne bodo namreč imeli nobenih avtonomnih pravic glede šole, impak samo dolžnost izvrševati povelja centralne šolske uprave, na kar bo pazil vsega močnejši šolski potentat v obliki šolskega nadzornika, ki mu bodo podložni celo župani. Sploh bodo šolski sveti popolnoma v rokah državnih šolskih organov, in prvi vrsti nadzornikov, ki se notabene imenujejo na predlog glavnega odbora »Ujuc«, kateri sodočujejo tudi pri centralni komisiji za nastavljanje učiteljev sploh. Zanimivo je, da v oblastni šolski svet imenuje zastopnike učiteljstva minister in jih ne voli učiteljstvo samo, nad čemer se celo »Tovariš« zgraža. Sploh je ves ta famozni zakon prirojen izključno v to svrhu, da šola postane absolutna domena glavnega odbora »Ujuc« kot poslušnega orodja v rokah najvišje učne centrale v Belgradu. Pravi unikum pa pomeni ta zakon v pogledu na verskonravno vzgojo. Kakor namreč ne pozna zastopnikov cerkve v šolskih odborih in svetih, tako odpravlja tudi brevi manu veroučitelje ter odreja, da »pouk iz veroučitelja vršijo učitelji in učiteljice dotičnega razreda!« Celotno »Tovariš« se je nad tem začudil. Sploh je razmerje tega zakona do vere in cerkve skrajno originalno. O verskonravni vzgoji nič ne govori, edina vera mu je »narodno in državno edinstvo«, naenkrat pa nalaga verski pouk učiteljem samim! Odpravlja pa tudi šolarsko sveto mašo, obdrži pa mašo ob državnih praznikih in na začetku ter koncu šolskega leta. Tako skrpucalo se je moglo pač roditi le v popolnoma zmešani policajdemokratski glavi. Čudno je le, da zakon ne nalaga učiteljem še, da sami bero mašo na državnih praznikih. Imenitno je tudi, da se učni jezik imenuje v tem zakonu »službeni jezik!« Torej nič več materinski, ampak »službeni jezik!« Ich melde gehorsamst, Herr Pribečević! Na Slovenskem bo »službeni jezik menda slovenski, toda v zakonu ni to izrecno povedano. Po besedilu soditi, bi bil pri nas »službeni jezik lahko tudi srbski ali hrvatski. Z eno besedo, novi zakon, oziroma zakonski načrt, je tak, da se človeku želodec obrača in bi ne bilo treba še izrečne pripombe, da ga je izdala »Ujuc«...

PRIBEČEVIĆ IN PAŠIĆ.

Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Pribečevićeva »Nova Štampa« nadaljuje svoje napade na Pašića in na njegovo vnajno politiko, katerega krivi vseh neuspehov od evakuacije Temešvara do baroškega vprašanja.

CENTRALIZACIJA ŽELEZNISKE UPRAVE.

Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) V ministstvu za promet izdelujejo načrt za vzpostavitev ene same centralne železniske direkcije, koje sedež naj bi bil v Belgradu.

Ofenziva v Albaniji.

Belgrad, dne 28. okt. Včeraj se je pričela ofenziva naših čet na albanski meji. Naša vojska je po preciznem topniškem ognju prekorčila mejo. Njena naloga je zavzeti samo strateške pozicije, da bi se država zavarovala pred neprestanimi napadi albanskih tolpe. Znano je namreč, da je bila dosedanja demarkacijska črta za našo državo popolnoma nemogoča. Zato se pričakuje od pogajanj, ki jih vodi Pašić v Parizu, da bo došlo do popravka te meje. Dosedaj so v tem pogledu dospele ugodne vesti.

Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Albanske čete so imele povelje, da izvrše v velikih masah nov napad na naše ozemlje. Naše čete so albanski napad odbile in prekorčile v protinapadu reko Drim. Napredovale so do meje, določene l. 1913. med Albanijo in Jugoslavijo.

Skoplje, 28. oktobra. (Izv.) Po daljšem premirju na albanski meji so Arnavti napadli naše postojanke pri Kiješu. Albanska artiljerija, ki je bila jača od naše, je začela bo. Naše topništvo je boj sprejelo in preprečilo prodiranje albanske pehote.

Belgrad, dne 28. okt. Presbiero po-

roča iz Korče: Po zaupnih poročilih je pričela tiranska vlada proti nam oboroževati tudi prebivalstvo v ozadju svojih čet. Tako je došel tedni v Bulcise Valdijat Kaplahej iz Mata s 70 ljudmi ter pričel razdajati med prebivalstvom tega kraja puške, municijo in bombe.

Beograd, 28. okt. Presbiero poroča iz Elbasana: Znani morilec Esad paše, Avni Rusten, kateremu so pred nekolikimi tedni priredili albanski nacionalisti svečano potovanje v Sev. Albanijo in v Skader ter ga predstavljali kot narodnega junaka, je sedaj odšel iz Tirane na postojanke proti naši meji. Pod njegovim poveljstvom se nahaja okoli 610 prostovoljcev. Pričujejo se še ojačenja iz Valone in Klementijev. Število prostovoljcev in rednih čet tiranske vlade na naši meji se ceni nad 12.000 mož.

Belgrad, 28. okt. Presbiero poroča iz Skadra: Radi maščevanja proti svojim voditeljem, ki so prestopili k tiranski vladi in izdali krščansko državo severne Albanije, so miriditske čete zažgale preteklo nedeljo v Kalmetih dvorec škofa Bumčija, ki je član četvorice albanskega rogentstva.

Ministrski svet odobril vojaške ukrepe.

KONČNA REDAKCIJA ULTIMATA. — RUMUNIJA GRE SVOJO POT. — MAŽARSKO VPRAŠANJE PRED PARLAMENTOM.

Belgrad, 28. okt. (Izv.) Danes ob štirih popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, katere se je udeležila večina ministrov. Na seji bi se imel končno ustaliti naš položaj napram dogodkom na Mažarskem in povpreči bešečio ultimata končni redakcijski. Namestnik ministrskega predsednika dr. Trifković je podal najnovejša poročila, ki so došla iz prestolice velike in male entente. Nato se je vlada postavila na stališče, da se sedanji položaj ne more dalje zavlačevati, marveč da se mora spor z Mažarsko odločno končati. Predloženo je bilo tudi poročilo generalnega štaba. Vsi vojaški ukrepi so se odobrili.

Belgrad, 28. okt. (Izv.) Danes okoli poldneva je obiskal naš zunanji urad angleški poslanik, da se posvetuje glede položaja na Mažarskem. V zunanji urad je prisel tudi rumunski poslanik, ki je izjavil, da Rumunija smatra, da z ozirom na sedanji položaj niso potrebne vojaške odredbe proti Mažarski, marveč da zadostuje diplomatska akcija. Izjavil je nadalje, da Rumunija ni zahtevala od Mažarske plačilo stroškov za mobilizacijo, ker bi jih itak ne mogla plačati. Rumunija polaga vse nade v diplomatsko akcijo velike entente. V istem smislu se je izrazil rumunski poslanik tudi napram zastopniku belgrajske »Politike«. To zadržanje Rumunije je silno iznenadilo belgrajske politične kroge, ki so mnenja, da ima tu svoje prste vmes Italija.

Belgrad, 28. okt. (Izv.) Jutri ob 10. uri popoldne bo seja parlamenta, na kateri bo en poslanec od vladnih klubov in en poslanec od opozicijskih klubov stavil na vlado vprašanje glede zunanje politike, posebnost glede Mažarske. Na vprašanje bo odgovoril namestnik ministrskega predsednika dr. Marko Trifković.

Belgrad, 28. okt. Današnje »Novosti« poročajo, da je naša vlada tekotom včerajšnjega dne obvestila kralja Aleksandra in ministrskega predsednika Pašića o zunanjih dogodkih, ki so se odigrali poslednje dni, ter je na podlagi vsega navedenega zaprosila za odgovor o času in načinu nameravanega ultimata male entente Mažarski. Odgovor kralja in Pašića se pričakuje tekotom današnjega dne, in kakor hitro dosepe odgovor, se bo vedelo, ali se izroči Mažarski ultimat ali ne.

MINISTER TRIFKOVIĆ O MAŽARSKEM VPRAŠANJU.

Dunaj, 28. okt. »Neue Fr. Presse« priobčuje pogovor svojega belgrajskega dopisnika z zastopnikom ministrskega predsednika dr. Trifkovićem. Minister je naglasil, da je naša vlada odločena, da topot končno veljavno in temeljito spravi s sveta vprašanje o vrnitvi Habsburžanov na ogr-

ski prestol. Naša država ne more vsakih šest mesecev mobilizirati, ker bi jo moralo to politično in gospodarsko ugonobiti. Mo ti se, kdor misli, da se bomo dali odpraviti s Horthyjevimi obljubami. Topot pojdemo do konca in zahtevamo jamstvo materialnega značaja. S Češkoslovaško in Rumunijo delamo v polnem soglasju. Seveda je o našem sklepu obveščena tudi veleposlaniška konferenca in mi mislimo, da ravnamo v popolnem sporazumu z zavezniškimi velesilami. Karlov puč z njegovim zaporom se ni rešen. Zahtevali bomo, da se trianonska pogodba do zadnjega izvrši. — Na vprašanje, kakšno stališče zavzema jugoslovanska vlada nasproti sklepom beneške konference, je rekel minister Trifković, da bi bilo o tem govoriti prezgodaj. Kadar bo sedanji položaj popolnoma razčiščen, in bi Italija še vedno imela željo, da ostanejo beneški sklepi in veljavi, se bo dalo o tem govoriti. Toda čas zato je še daleč. Danes ne vemo, kaj nam prinese prihodnja ura. Danes je gotovo samo eno: Mi kakor Češkoslovaška republika smo mobilizirali in to se ne more ponavljati vsakih šest mesecev.

ZVEZNI OFICIR MED NAŠO IN ČESKO ARMADO.

Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Polkovnik Gjuričić je danes odpotoval v Prago kot zvezni oficir med našo in češko armado.

ODLOČNOST ČEŠKOSLOVAŠKE.

Dunaj, 28. okt. (Izv.) V diplomatskih krogih se govori, da je vlada Češkoslovaške republike odposlala vrhovnemu svetu nolo, da za sedaj ne bo storila v zvezi z ostalimi državami male antante nobenih korakov, če se preje velika antanta ne bo izjavila solidarno s temi ukrepi. Češkoslovaška upa, da se bo velika antanta priključila vsaki akciji male antante. V slučaju, da bi velika antanta nasprotovala, pa bo Češkoslovaška na lastno pest izvršila akcijo, ki si jo je začrtala v noti, poslani mažarski vladi.

Praga, 28. okt. Vsi listi pišejo o tretji obletnici 28. oktobra, rojstnega dne samostalne češkoslovaške republike. »Češkoslovenska republika« piše med drugim: Tega državnega dne se ne smemo spomniti z besedami, temveč na drug način. Naša republika mora kljub dobri volji varovati mir do skrajnosti biti pripravljena na oboroženo intervencijo, ako bi to kategorično zahtevala njena varnost. — Razglas, ki ga je izdal župan glavnega mesta Prage dr. Baxa veli med drugim: Izražamo svoje veselje o imenovanju nove vlade, ki naj bo vlada moči in reda. Obenem se občinski svet zahvaljuje vladi za to, da je nastopila energično proti zločinskemu poizkusu razce-

sarja Karla, motiti mir in mirni razvoj držav in narodov, ki sta zajamčena po versailleski in trianonski mirovni pogodbi.

SKLICANJE ČEŠKEGA PARLAMENTA.

Praga, 28. okt. (Izv.) Danes se je vršila seja »petke« to je zastopnikov v vladni koaliciji zastopanih strank. Razpravljali so o položaju in o merah, ki naj se v varstvo države in ohranitev miru v srednji Evropi podvzamejo. Glavno vprašanje dnevnega reda pa je bilo sklicanje parlamenta. Sklenjeno je bilo, da se mora parlament sklicati, niso pa sklenili, kako dolgo naj bo zasedanje. Svoje sklepe so javili vladi in predsedništvu parlamenta.

NEVTRALNOST AVSTRIJE.

Dunaj, 28. okt. (Izv.) Avstrijska vlada je z ozirom na možnost, da bi v slučaju konfliktov mogle čete te ali one obmejne države prekorčiti njene meje, izdala oficijelno izjavo, da bo strogo nevtralna. Tozadevno izjavo je odposlala vsem vladam obmejnih držav in jih prosila, da tudi s svoje strani varujejo nevtraliteto Avstrije. Avstrijska vlada je ob mej ukrenila vse potrebno.

KRITJE MOBILIZACIJSKIH STROSKOV NA ČESKEM.

Praga, 28. okt. (Izv.) Finančni minister je stopil v stik s češkimi bančnimi zavodi in javil, da bo vlada v svrhu kritja mobilizacijskih stroškov izdala kratkoročne državne obveznice. To utemeljuje s tem, da vlada nikakor ne more tiskati novih bankovcev, ker bi to imelo slabe gospodarske posledice.

MAŽARSKO VPRAŠANJE PRED VELE-POSLANIŠKO KONFERENCO.

Pariz, 28. okt. Včeraj se je sešla veleposlaniška konferenca pod predsedstvom Cambona. Konferenca je odobrila zapisnik beneške konference o poravnavi spora med Avstrijo in Ogrsko zaradi Burške. Nato je konferenca sklenila, da se razkralj Karel vkrci na krov britanske topničarke, ki se tačas nahaja pred Budimpešto. Tu bo ostal Karel zaenkrat dotlej, da se reši vprašanje o kraju njegove internacije.

KAREL SE NOČE ODPOVEDATI.

Budimpešta, 28. okt. (Izv.) Mažarska vlada je poslala v samostan Tihany svoje odposlance, da pregovorijo Karla, da se na vsak način odpove vsem pravicam do mažarske krone. Kakor se doznava, je imela ta delegacija malo uspeha, ker se Karel brani podpisati tako izjavo.

KARLA PREPELJEJO V CARIGRAD.

Pariz, 28. okt. »Journal« javlja: V Galacu prevzame križarka »Gardiff« razkralja Karla in ga prepelje v Carigrad, kjer bo počakal na odločitev velesil. Začetkom se je nameravalo določiti Malto kot bodoče bivališče razkralja. Sedaj pa so opustili to namero, ker se mudijo večkrat na Malti visoke angleške osebnosti. Tako pride v kratkem tjakaj waleški princ. Anglija je predlagala Madeiro. Najbrže bo ta predlog sprejet.

Mažarske tolpe ob prekmurski meji.

Murska Sobota, 28. okt. (Izv.) Poročila, ki nam zadnje dni prihajajo, pripovedujejo o zbiranju mažarskih tolpe ob meji Hodoš—Trdkova—Sv. Jurij in Prosenjakovci. Te tolpe, ki so po zanesljivem poročilu dobro oborožene, znajo vznemirjati naše mirno prebivalstvo in orož. postaje, ki v najtežavnejših položajih vrše svojo službo ob meji. Te tolpe so odlomki onih band, ki so se borile v Burški. Sedaj mučijo slovenski, še žal do sedaj pod Mažarsko ostali del Prekmurja do sv. Gotharda, kjer živi naš narod, kompaktno naseljen do monašterskega mesta. Ta del Prekmurja, katerega je trianonska mirovna pogodba po nerazumljivi volji antantnih zastopnikov pustila pod Ogrsko, mora pripasti k nam; to je zahteva vseh občin gornjega Prekmurja in to je zahteva tudi nas vseh Slovencev.

Della Torretta — zagovornik Mažarske.

Dunaj, 28. okt. »Neue Freie Presse« priobčuje brzojavno poročilo svojega rimskega poročevalca, ki je bil sprejet na italijanskem zunanem ministrstvu. Čakajoč na sprejem pri Della Torretti, je poročevalc zvedel, da je Karlovo pustolovstvo rešeno in da je ententa odložena, da odstop razkralja izsili in spravi Karla na kraj, kjer se ne bo bati nadaljnih presečenj. Ta kraj še ni določen. Če ne bo druge možnosti, bo Italija skrbela za to, da ne bo mogel znova uiti. O lojalnosti Bethlenove vlade ni dvomiti in se je moči tudi v bodoče zanesti nanjo.

Ko je poročevalca sprejel Della Torretta, mu je rekel, da spričo preobilice vseh mogočih netočnih vesti in kombinacij v dunajskih in berlinskih listih ne ve, kje naj začne z dementiranjem. »Govori se — je rekel Della Torretta — o vojaškem dogovoru, ki da sem ga sklenil v Benetkah in o tajni podpori, ki smo jo bojdali nudili razcesarju Karlu. To je čisti nezmisel. Potem naj bi bila Italija Avstrijo naenkrat žrtvovala novi ogrski politiki. Nič ni bolj krivo nego to. Mi mislimo, da živimo z Avstrijo v dobrem prijateljstvu, kakor želimo in torej nimamo nobenega razloga in tudi ne namena, da bi to prijateljstvo kalili. Svojo politiko smo nasproti Karlu Habsburškemu neizpremenjeno ohranili in našli pri tem od prvega do zadnjega trenutka popolno soglasje z veliko in malo entento. Razni zaključki, ki so se delali, ne izvirajo od mene in mi ni treba nasproti njim zavzemati stališča. Naša pot je jasna in nedvoumna. Vse storiti, kar more pomagati, da ne nastane nov kaos tam, kjer se je bilo ravno pričelo urejanje v nove razmere. Na Dunaju je samo ena politika in ta je ista, kakor sem jo bil jaz ob svojem službenem nastopu na tamošnjem poslaniškem mestu uvedel. Izjavljam, da se na tej politiki, ki se je preje bolje razumevala, ni ničesar izpremenilo.«

Bolgarska ne mobilizira.

Dunaj, 28. okt. Bolgarsko poslaništvo na Dunaju objavlja v listih, da je vest o mobilizaciji v Bolgariji brez vsake podlage.

POVRATEK KRALJA IN PAŠIČA.

Belgrad, 28. okt. Z ozirom na vesti, ki so došle iz Pariza, sodi jo, da se ministrski predsednik Pašić še nekaj dni ne bo vrnil iz Pariza v Belgrad.

Belgrad, 28. okt. Današnje »Novosti« doznajajo iz poučenega vira, da se bo vrnil kralj Aleksander z ministrskim predsednikom Pašićem v Belgrad tekoma meseca novembra.

ZAKONSKI NACRT O UPRAVNI RAZDELITVI DRŽAVE.

Belgrad, 28. oktobra. (Izv.) Vlada je danes popoldne predložila zakonski nacrt o upravni razdelitvi države na oblasti. Radikalna stranka stoji na stališču, da se zakon predloži prej vsem klubom v pretres, preden se izroči zakonskemu odboru in skupščini.

ZAUPNICA BRIANDU.

Pariz, 27. okt. Senat je po izjavah ministrskega predsednika Brianda sprejel s 301 proti 9 glasovom dnevni red Berada, ki veli: V trenutku, ko odpuštuje ministrski predsednik Briand v Washington, mu izreka senat svoje zaupanje ter računa s tem, da bo ministrski predsednik branil pravice interese in varnost Francije in da bo na čelom mira, pravičnosti in svobodi pomagal k zmagi.

GOSPODARSKA POGAJANJA MED NEMČIJO IN POLJSKO.

Pariz, 28. okt. (Izv.) Svet Zveze narodov je imenoval češkoslovaškega zastopnika pri Zvezi narodov dr. Hodača za predsednika komisiji, ki bo vodila gospodarska pogajanja med Nemčijo in Poljsko. To imenovanje je bilo z odobravanjem sprejeto posebno med Poljaki.

Proti delitvi Prekmurja.

(Iz Prekmurja.)

Iz Belgrada je prišla vest, da se namerava ustanoviti pri razdelitvi države v oblasti posebna oblast v Varaždinu, ki bi se naj nazivala »dravska oblast« in bi poleg sedanje velike županije varaždinske obsegala celo Medžimurje ter dolnjelendavski okraj v Prekmurju. Vest, katero so raznesli vodilni krogi demokratske stranke, se je pri političnih voditeljih Prekmurja sprejela z veliko rezervo že radi tega, ker še daleč ni gotovo, jeli se bo razdelitev naše države v oblasti z ozirom na veliki odpor večine slovenskega in hrvaškega naroda proti temu centralističnemu eksperimentu sploh izvedla in tudi, ker o določitvi mej posameznih oblasti ne bo končnoveljavno sklepalo kaka štiripe-resna demokratska detelja, marveč parlament, to je zastopniki naroda, ki bodo brezdvomno vedeli zastopati enotno željo svojih volivcev, ki je v Prekmurju to, da je vsak poskus sedanje cepitve te nove pokrajine voda na mlin protidržavnim elementom. Edini, ki se je veselil te vesti, je bil prekmurški »Israel«, kateri je v dveh mestih te pokrajine bolj zastopan nego v celi Sloveniji. Proti tej nevarnosti so naše oblasti znale precej ostro nastopati, tako, da so se zadnji dve leti začeli mnogi izseljevati.

Odločen protest Belokrajine zoper odcepitev.

KULPA NAJ BODE NARAVNA MEJA.

Občina Črnomelj je povabila vse belokranjske občine, da protestirajo zoper priključitev Belokrajine k hrvaškimi oblastim. — Protest se glasi.

Po dolgi svetovni vojni sledilo je ujedinenje in osvobojenje našega naroda. Vsi tudi Belokranjci smo z veseljem pozdravili ta dogodek, posebno pa svobodno in moderne volitve za naš državni zbor. To naše veselje je pa v zadnjem času potemnila vest, da se resno misli na to, »odcepiti« Belokrajino od njenega toliko milega središča Ljubljane in jo priključiti hrvaškimi oblastim. Belokranjci smo se vsled tega odločili, da odločno protestiramo zoper vsako odcepitev iz sledečih razlogov:

1. Smatramo reko Kulpo za najnaravnejšo mejo.
2. Belokrajina ni bila nikdar pod hrvaško upravo in omeniti moramo še, da je bila vedno upravljana iz Kranjske.
3. Ljudje so se tekom stoletij tako navezali na Kranjsko, posebno na Ljubljano in Novo mesto, da težijo gospodarsko k Ljubljani in Novemu mestu, vzlic temu, da jim je Karlovac veliko bližji.
4. Našemu narodu v Belokrajini je bila Ljubljana kot glavno deželno mesto vedno središče kulture, narodne probude in vseh uradov.
5. Naših 4730 volivcev bi ostalo v slučaju odcepitve brez svojega narodnega poslanca in bi se pri prihodnjih državno-zborskih volitvah naši glasovi izgubili v morju neznosnih in žalostnih strankarskih razmer, ki vladajo na Hrvaškem.

6. Za enkrat še ne moremo zaupati hrvaški upravi, katero mi kot neposredni sosedje imamo priliko najbolj poznati.

Kakor vidimo, govore zoper nameravano odcepitev Belokrajine važni zgodovinski, gospodarski, kulturni, naravni, upravni in politični razlogi. Belokrajina je edini kos slovenske dežele, ki je bila še od časov stare Avstrije in je na žalost še danes, strašno zanemarjena, vzlic temu, da je bogata na prirodninah in da je Belokranjec dobroščen in nadaren mož. Narod v Belokrajini je trdno prepričan, da leži vsa njegova sreča in napredek edino le v dosedanjem in naravnem središču in to je Ljubljana. Odločno protestiramo proti nameravani odcepitvi ter prosimo naše poslance naj možato in odločno preprečijo vsako priključitev Belokrajine k Hrvatskim oblastim. Kulpa naj bo naravna meja!

Politične novice.

† Pri srcu pa mu je hudo. »Jutru« ni prav, da je posl. Gostinčar posredoval pri prometnem ministrstvu, da se sprejmejo odpuščenji železničarji zopet v službo, češ saj so bili odpuščenji na ukaz tedanjega ministra dr. Antona Korošca in zakaj jih je odpuštil, če so bili nedolžni. »Jutru« bi lahko vedelo, da so bili dotični železničarji odpuščenji glasom sklepa ministrskega sveta, ki ga je izvršil dr. Korošec kot minister tozadavnega resora in da ni nobenega odpuštil, o katerem so preiskovalne komisije poročale, da je nedolžen, ter da so bili pri teh preiskovalnih komisijah demokratje, ki so denuncirali (po demokratskem običaju) naše nedolžne ljudi, kar smo mi že zdavna ugotovili, in slednjič da je čas dobro zdravilo in ne gre na vekomaj kaznovati ljudi, ki so se enkrat vsled zapeljavanja pregrešili, pa to sedaj spoznavajo. Kadar se bo »Jutru« zopet zljubilo demagogije, mu priporočamo za to primernejše snovi, kakor si jo je izbralo to pot.

† Protičev »Radikal« o mobilizaciji. V »Gospodarskem pregledu« v št. 11. piše »Radikal« med drugim: »Če so poslednje vesti točne, se je naša vlada z objavo mobilizacije prehitela. V pondeljek zvečer se je naša vlada odločila, da objavi mobilno stanje. Jutranji listi od torka so to vest že prinesli, med njimi »Pravda« (in »Jutro«? op. ur.), čeprav je s tem prekršen tiskovni zakon. Celo dotični »ukaz« so listi objavili prej, kakor je bil razglašen v »Službenih Novinah!« Vse to se je dogodilo do torka ponoči, a v terek zjutraj je došla vest, da je Karlov poskus propadel. Iz tega je razvidno, da se je naša vlada zalepela v pravcato pustolovščino, ker je bila nervozna in ker ni imela dovolj hladne krvi in samozavesti. Naše gospodarsko življenje pa je dobilo udarec baš od tiste strani, ki bi ga morala najbolj čuvati. V momentu notranjih finančnih kriz, ko se davimo v proračunskem deficitu, je naša vlada lahko miselno napravila korak, za katerega se je že po preteku pol dneva videlo, da je morebiti — odveč.«

† Pribečevičev list o Pašičevi politiki. »Nova Štampa« (belgrajski »Pondeljek«), ki jo izdaja neki Pribečevičev zaupnik-uradnik njegovega ministrstva, piše o naši vnanji politiki oziroma o Pašiču sledeče: »Naša vnanja politika je bila pri nas vedno brez kontrole. Kljub parlamentarizmu je vodil našo vnanjo politiko zadnjih 20 let izključno le Pašić, opirajoč se na moč svoje stranke. Sistem tajne diplomacije je bil pri nas izveden do skrajnosti. Zato še danes ne poznamo mnogo važnih činjenic, ki so usodne za našo državo. Mi še danes nič ne vemo o dogodkih tik pred

svetovno vojno, ne poznamo odnošajev srbske vlade do zapadnih sil in ne do Rusije, in popolnoma nejasna je politika naše vlade za časa svetovne vojne. Vse države, celo tiste, ki imajo tajno diplomacijo, so v diplomatskih knjigah pojasnile svojo politiko, samo srbska vlada tega ni storila. Zato tudi ne vemo, ali je sklenil Pašić kakšno pozitivno pogodbo z eno ali drugo velikih sil, ki bi nam varovala naše interese. Vsa razočaranja v vprašanju Reke, Baranje, Albanije nam govore, da Pašičeva vnanja politika ni niti dalekovidna niti realna. Zato zahtevamo kontrolo parlamenta tudi v vnanji politiki.« — Kar smo mi že zdavnaj zahtevali. Lepo mora iti, če postaja stvar že »Novi Štampci« predebela.

† Wendel o Koroški. Berlinska revija »Die Glocke« priobčuje v preglehu naslednjo notico izpod peresa Hermannna Wendla: »Ko se je 10. oktobra 1920. prebivalstvo koroške cone A v svobodnem glasovanju z dvotretjinsko večino namesto za Jugoslavijo odločilo za Nemško Avstrijo, je bil to za oslajeno telo druge nemške republike svež dovoz krvi. Dobro in prav! Toda če kvasi danes ob prvi obletnici glasovanja g. P. M. v »Berliner Tageblattu« o »nemškem prebivalstvu« tega predela, potem je to vendar-le nekoliko preveč. »Nemško prebivalstvo glasovalne cone je namreč celo po c. kr. statistiki iz l. 1910 obstajalo iz 52.212 Slovencev poleg 23.510 Nemcev, v resnici pa iz štirih petin Slovencev. Po tem razmerju je bilo med 37.903 glasovi plebiscita nad 30.000 slovenskih. Ali: med tistimi, ki so »možato nastopili za svoje nemštvo«, je bilo nad dve tretjini slovanke krvi in slovenskega jezika. Kako čudno, g. P. M.! Neha pa biti čudno in postaja prozorno, če vemo, da se vprašanje za plebiscit niti ni glasilo tako: Nemštvo ali slovanstvo? niti ne: Nemška Avstrija ali Jugoslavija?, marveč čisto enostavno: Nedeljena Koroška ali ne? O nemštvu pri celi nemško-avstrijski propagandi niti govora ni bilo, geslo se je glasilo: Za nedeljeno Koroško!, bojni klic je donel: Koroška Korošcem!, in govorilo se ni o Nemcih tukaj in Slovanih tamkaj, ampak o »domačiji« zvestih Korošcih« tukaj in »kranjsko mislečih« tamkaj. In ker je Koroška okoli Beljaka in Celovca razvrščeno zaključeno gospodarsko ozemlje (in ker v avstrijski republiki ni treba iti k vojakom), so se Slovani v glasovalni coni po svoji večini odločili proti raztrganju Koroške. Ako se danes temu nasproti celo na zelenem lesu v resnici demokratičnega lista v službi narodne romantike zgodovinska resnica izkrivlja in pači, potem se ne smemo čuditi grobim nepristojnostim, ki jih z nemštvom dan za dnem uganjajo nemški nacionalci.« — To je zopet pogumna beseda poštenega Nemca.

† Za uradnike, ki so odpuščenji iz državne službe. V Novem Pazaru je Milutin Petrašinović srezki načelnik. Kakor posnamemo iz Protičevega »Radikala«, se mora ta možakar zagovarjati pred sodnijo radi sprejemanja podkupnine, razbojništva in drugih čednih dejanj. Ne glede na vse te stvari še danes »vrši« svoje dolžnosti in ima poleg tega še važno zaupniško mesto. Pred par dnevi mu je poslal radi falzificiranja iz državne službe odpuščenji policij-ski pisar Andrić sledečo brzojavko: »Milutinu Petrašinoviću, srezkemu načelniku v N. Pazaru. — Viktor Krstić mi je dejal, da bom takoj zopet sprejet v službo, če pošljete ti poročilo, da sem demokrat in če me priporočite — pa pošljite takoj, tvoj Andrić.« — Tudi pri nas v Sloveniji je bilo v zadnjem času — Bog vedi zakaj — odpuščenjih več uradnikov iz službe. Priporočamo jim, da se nemudoma obrnejo do dr. Noža in

Nova postaja.

Vaška slika iz leta 1919.

L

V nekem kraju na Gorenjskem prav blizu izvira Save-Dolinke so delali novo železniško postajo. Do sedaj so imeli vaščani precej dolgo pot do kolodvora, po novem načrtu pa bi iznašala daljavo samo pol kilometra do novega postajališča. Občina je bila seveda zelo hvaležna železniškemu ravnateljstvu za to dovoljenje, čeprav je morala sama prevzeti vse stroške za razširjenje prostora poleg tira in za zgradbo čakalnice. Kako se bo moglo pri tej draginji dovršiti delo? Vsi stroški so bili namreč preračunjeni na 14.000 kron. Kje bo dobila revna občina, broječa 800 prebivalcev, to veliko vsoto?

Toda našel se je človek, rečimo mu Planiški, ki se je poprijel z vso vmeno dela. Čeprav ni imel potrebnega denarja, imel pa je pogum, in kar se s pogumom začne, je že na pol dovršeno. Ta človek je oblekel nekoga dne boljše suknjo, vzel palico iz kota in odšel izpod juljskih planin dol na ljubljansko polje v središče Slovenije. Tukaj je dobil dobročutna srca, in kjer je dobro srce, tam je tudi dar. Saj sloni svet na prošnji, dobro utemeljena prošnja pa večinoma ni brezuspešna. In tako se je vinil prosilec deloma z zanesljivimi obljubami, a deloma tudi z gotovim denarjem na svoj dom ter začel takoj s delom.

Prvo vprašanje je bilo: Kje se bo naredila nova postaja? Pravzaprav se je rešilo to vprašanje brez posebnega premišljevanja, ker je narava sama pokazala najboljši prostor, ki bi na njem stala

zgradba. Odprt, solnčen kraj, kjer se nudi diven pogled na planine, ležeč v bližini javnih poslopij (cerkve, šole, županstva in pošte) je bil kakor nalašč pripraven v ta namen. Ker se drži vsa vas skupaj, so bile tudi druge hiše v obližju določenega prostora.

Kdo bi bil pričakoval, da se bo pojavilo med ljudstvom hudo nasprotje zoper ta načrt! Seveda je imel Planiški mnogo vaščanov na svoji strani, mnogo se jih je pa z vso silo vzdignilo zoper njega. Toda bili so zapeljanci. Kjer se pokaže zoper dobro reč hud odpor, provzroča ga navadno kak zapeljivec. Tako je bilo tudi tukaj. Najhujši je bil Vražič, ki je dovršil par razredov ljudske šole ter si prisvojil v poznejših letih sovražstvo do duhovščine. Po znanem pravilu, da ima zapeljivec šestokrat več pristašev nego pošten človek, pridobil si je tudi Vražič dosti somišljenikov, ki so sami določili zelo nepripraven prostor, kjer naj bi se zgradilo postajališče. In če tukaj ne — so rekli — ga rajši nimamo. Prostor so si izbrali v dolgočasnem in pozimi brezsolnem kraju. Računali so namreč: Vsak tujec bo moral iti s postajališča skozi vas, da bodo tudi gostilničarji kaj zaslužili.

Hujskači so res dosegli svoj namen, kajti posestnik ni hotel prodati zemljišča, ki so ga Planiški in njegovi pristaši izbrali za postajo. Pravzaprav se je lastnik delal, kakor da bi prodal svoj zanemarljivi travnik, ampak s takimi pogoji, ki so bili nesprejemljivi. Ni namreč zahteval denarja, temveč trikrat toliko nji za svoj prostor. Ker je bilo vsled pretirane zahteve vsako pogajanje izključeno, so se veselili nasprotniki, češ, sodaj je nameravano podjetje nemogoče.

Ovira je bila velika, toda pomniti moramo, da je vojska še-le takrat izgubljena, kadar poveljnik obupa. To se pa ni zgodilo in še je bila odprta pot do zmage. Takoj je bil izbran v bližini drug svet, in še bolj ugoden kakor prvi. Ni treba dostavljati, da je Vražičeva kompanija obdelavala na vse mogoče načine tudi tega posestnika, naj ne da zemljišča. Že je omahoval, koga naj bi poslušal, slednjič je vendar zmagal v njem čut poštenosti, da je prodal zemljišče.

Kdor je že kdaj iskal stanovanje, pa ga ni mogel dobiti, dobro ve, kako huda stvar je brezstrelje. Človek smatra samega sebe kakor izgnanca iz človeške družbe. Prav tako je tudi hudo, ako iščeš prostor, kamor bi postavil hišo, pa ga ne najdeš. In ko si po mnogih zaprekah vendar dobil potrebni kosček zemlje, premagal si najhušo oviro, da se poprimeš potem še z večjim veseljem začetega dela.

Tako je bilo tudi z našo postajo. Lastniku zemljišča smo z veseljem plačali kvadratni meter po 3 K 50 v. in takoj začeli kopati temelj za stavbo. Samoumevno je stavbna oblast še poprej ogledala prostor in se izjavila, da so splojnjeni vsi predpisani pogoji ter da se lahko začne z delom.

Tačas ko je Vražič s svojimi privrženci še vedno premišljeval, kakšno novo oviro da bi iztuhljal v svoji glavi, so vneti občani izkopavali višine, zasipali nižine ter izravnavali svet, na katerem se bo dvignila zgradba postajališča. Planiški je bil vedno pri delavcih, bodril jih k vstrajnosti, pa poprijel tudi sam za delo, kjer je bilo treba.

Med uporniki je bil mož, ki so mu rekli Ocvirk. Ta je začutil neko kesanje v sebi, videč,

kako pridno da delajo kopači in vozniki. Ni posebnega povoda, da bi Ocvirka primerjali svetopisemskemu Gamalielu, akoprav je v zboru somišljenikov izgovoril sledeče pomenljive besede:

»Možje, meni se dozdeva, da se ne bomo mogli uspešno boriti. Planiškega dobro poznate; on ve, kaj hoče. Ako ima kost med zobmi, mu je no-beden več ne vzame.«

Tako je povedal Ocvirk. Vražič in tovariši so se mu posmejevali in ga nazivali šalobardo, Ocvirk pa od tega časa ni več hodil v sinedriji zabavljačev.

II.

Vaški podjetniki so imeli še to veliko skrb, kje da bodo dobili potrebni les za zgradbo nove postaje. Prav v obližju so se po gorah razprostirali temni smrekovi in mecesnovi gozdi, lastnina mlade jugoslovanske države. Planiški ni dolgo časa premišljeval. Zopet je vzel popotni les v roko in se napotil k oskrbništvu državnih gozdov s prošnjo, da bi smela občina za majhno odškodnino posekati toliko dreves, kolikor jih je potrebno. Tudi ta prošnja ni bila zaman. Kmalu je zapela sekira in hlopi so se začeli voziti na domačo žago.

Toda kaj nam je učinil Kotnik, posestnik žage! Poprej je obljubil, da bo izžagal deske; ko je bilo pa že veliko hlobov naloženih k njegovi žagi, ni držal dane besede. Hlobo so morali voziti v tujo občino in imeli vsled tega večje stroške. Kdo bi razumel človeško hudobijo? Kotnik, Vražičeva senca, je vedel, da bo s tem dejanjem provzročil lastnim občanom dosti veliko škodo, poleg tega je tu čutil, da bo delo zadržal, ampak se je sitovito motil. V tuji občini so nan z veseljem po-

priobčijo obenem v »Pondeljku« izjavo, da pristopajo v demokratsko stranko.

+ **Giolitti o težkem gospodarskem položaju Italije.** Giolitti je imel te dni v pokrajinskem svetu v Cuneu govor, v katerem je z zelo črnimi barvami slikal današnji gospodarski položaj Italije. Rekel je: »Ako nismo čutili političnih posledic vojne, pa čutimo vsepovsod njene gospodarske in finančne posledice. Vrednost denarja se je zmanjšala na petino nominalne vrednosti, posledica je podražitev življenjskih potrebščin. Ogromni primanjkljaji v državnih, pokrajinskih in občinskih bilancah ustvarjajo stanje stvari, ki je za večino državljanov jako bolešno in veleno varno ne le za javno gospodarstvo, ampak tudi za državo samo. Letni državni primanjkljaj znaša okoli 6 milijard, katerih ob danem položaju ni mogoče pokriti drugače nego z novimi dolgi in novimi emisijami papirnatega denarja. Ali more Italija brez konca napraviti vsako leto 6000 milijonov dolgov, ali more izdati še mnogo milijard papirja? — Po vojaški zmagi se nam je odprla nova vojna na gospodarskem in finančnem polju. Ako tudi v tej vojni takoj ne zmagamo, bi to bila naša poguba, gospodarska sužnost nasproti tujcu. Tudi v tej vojni moramo apelirati na junaško požrtvovalnost našega ljudstva in ostro kaznovati dezerterje: to so tisti, ki se odtežajo finančnim žrtvam, katere nalaga zakon. To moramo ugotoviti z boleštnim začudenjem. Zvišanje krušne cene, ki je zadela revne sloje, je povzročilo mnogo manj glasnih tožba nego davčni zakon, ki naj bi zadel velike vojne dobičke in odredbe, ki naj bi preprečile, da bi se premakljiva bogastva odtegnila davku.« Giolitti je zaključil, da bo Italija kos sedanjemu težkemu položaju le, ako parlament in vlada pustita ob strani vse manj važne stvari in se posvetita le velikim interesom države.

Pogreb velike dobrotnice slepcev.

Velika dobrotnica slovenskih slepcev gđc. Marija Kržman je zatisnila svoje trudne oči, ostavila je naše bedno zemsko domovanje in legla k večnemu počitku. V sredo, dne 26. t. m. ob 14. uri se je vršil vseskozi ganljiv pogreb, ki so se ga udeležili poleg drugih, vsi gojenci zavoda za slepce, nad 60 po številu, v spremstvu svojih vzgojiteljic, usmiljenih sester, člani kuratorija pod vodstvom g. predsednika dr. Rusa, šef oddelka za socialno skrbstvo g. Ribnikar, zastopnica oddelka za socialno dečo gospa Štebi in uradništvo zavoda. — Pretresljiv je bil prizor, ko je pevski zbor ubogih slovenskih slepcev zapel svoji nepozabni dobrotnici: »Ah, ne mislimo nanje s solzami.« Zdelo se nam je, da so slepci izlili svojo tugo v žalostinko, tako iskreno so peli. Ob krsti sta stopala dva slepa dečka in dve slepi deklici s cvetjem v roki. Dolgi spreved, ki se je vil po Starem in Mestnem trgu je vzbujal splošno zanimanje in sočutje. Pri kapelici v Prisojni ulici so se slepci poslovili od svoje velike dobrotnice z žalostinko: »Ne plakajte nikar.«

Blaga pokojnica je bila v življenju skromna in preprosta, zato tudi v javnosti nepoznana. Ljubzen do njih, ki jim solnce ne vzhaja in zvezde ne blišče, ji je narekovala v poslednjih trenutkih oporoko, v kateri je postavila slepce za glavne dediče svojega premoženja. S tem velikim činom je v potirih slepcev vsaj nekoliko dvignila upanje na boljše bodočnost, sebi pa je postavila nesmrten spomenik.

Prijatelj, tu imaš najlepši zgled pravega, dejanskega sočutja do naših bednih slepcev! Pokaži, da tudi tvoje srce bije zanje! — Zavod za slepce je sedaj v kritičnem položaju, v slabih gmočnih razmerah. Število gojencev je zelo naraslo, zavod

pa nima ne lastne strehe, ne potrebnih sredstev za prehrano; grozi mu na celi črti propast; v temi blodi še temnejši bodočnosti nasproti, ako ga ne reši velikodušnost.

Ubogi slovenski slepec, ki ga obdaja dvojna tema, je žalosten, njegove mrtve oči plakajo, prsti pogosto brenkajo žalostinke — — — Odkar je Kranjska hranilnica prodala poslopje na Stari poti št. 3, v katerem je zavod nastanjen, je slepec neulazljiv.

Prijatelj slepcev, kje ste? Ali ste pozabili nanje? Ali ste tudi vi postali sužnji mamona in se poskrili? Med vojno ste tako vneto zbirali in prispevali darove za slepce. Zakaj ste utihnili sedaj? Glejte zevajočo, skelečo socialno rano, glejte tužen slepčev obraz! Ali vas nič ne gane!?

Zavod bi rad oskrbel slepcev lasten dom; v to svrhu boče kupiti neko posestvo na Viču, ki bi stalo 2 in pol milijona kron in bi se s časoma dalo predelati v zavod. A kje vzeti te milijone, ko se zavod celo bori s težkočami za vsakdanji kruh? V interesu slovenskih slepcev kliče slovenski javnosti in vsakomur posebej:

»Odprti sree, odprti roke,
otiraj bratovske solze!«

Posnemajte zgled pokojne dobrotnice slepcev, lajšajte jim bridko usodo, darujte in zbirajte zanje prispevke, zgradite jim čimprej lastno streho ter uresničite sami na sebi Aškerčeve besede:

»V delih svojih sam boš živel večno!«

Zavod za slepce.

Dnevne novice.

— **Umrla je dne 28. t. m.** v Novem mestu gospa Terezija Dolenc, vdova po vodji Kmetijske šole na Grmu, mati ravnateljice Cirila, vseučiliškega profesorja dr. Metoda in majorja Dragotina Dolenca. Naj v miru počiva! Spoštovani obitelji naše iskreno sožalje!

— **Vrhiška Kmetijska Zveza** ima v nedeljo 30. okt. ob 3. uri popoldne sejo v gornjih prostorih Rokodelskega doma. Ker je seja zlasti na predstojeci občni zbor JKZ v Ljubljani silne važnosti, ste vsi odborniki nujno vabljeni! — Predsedstvo.

— **Monopol za kapitaliste.** Posl. Škulj je naslovil na finančnega ministra to-le vprašanje: Monopolna uprava je vsem dosedanjim glavnim založnikom tobačne zaloge odpovedala ter jih razpisuje znova. Stavi pa take pogoje, da jih morejo sprejeti le kapitalisti — nikakor pa ne vojni invalidi, katerim je od početka v smislu raznih odlokov in naredb bil le-ta vir dohodkov namenjen. Zdej pa se za tobačne zaloge potegujejo celo banke, posebno ko je po novi uvedbi mogoče združiti več zalog v eni roki — odpadejo pa sami po sebi vojni invalidi in vdove padlih vojakov. S tem se je v nasprotju z dosedanjimi predpisi in prakso oškodovalo potrebne in siromašne invalide. Kapitalističnim krogom pa se daje priliko zaseči še to mrvico, ki je bila doslej pridržana potrebnim, saj so si mnogi invalidi ustvarili v triletni dobi naravnost svojo eksistenco baš kot prodajalci tobačnik zalog. Vprašam g. ministra: Je li voljan vse potrebno ukreniti, da ostanejo dosedaj izdani predpisi in naredbe glede oddaje glavnih trafik v veljavi, da se vedno daje prednost vojnim invalidom in vdovam padlih vojakov, da se vse dosedanje oddaje, če so se izvršile po zgoraj opisani naredbi, razveljavijo?

— **Kruva carina.** Po prizadevanju Zveze lesnih domačih obrti v Ribnici se je doseglo v korist krošnjarjem toliko, da se je njih blago osvobodilo carine — baš z ozirom na veliko škodo, ki jo morajo nositi obrtniki lesne robe, ker so bile razne predvojne trgovske pogodbe uničene. Dočim

se trgovinsko ministrstvo ozira na vse to, pa carinske oblasti neznansko privijajo vsega usmiljenja vredne razprodajalce suhe lesne robe. Carinarna v Raleku je zagrabila pet mladih fantov, ki so šli na Italijansko razprodajal rešeta itd. Neglede na to, da je to blago carine prosto, so jim pobrali vso robo, jo konfiscirali in poleg tega še kaznovali vsakega po 150 dinarjev globe — in to, ne ker bi prenašali prepovedano blago, marveč ker so šli čez mejo po poti, ki ni dovoljena, šli pa so tam, da se ognejo italijanskih biračev. Režeži so se zadovoljili, da so robo kupili, šli so čez mejo, ker je pri nas že velika nadprodukcija blaga, a zato jih državna oblast brez oziroma težke okoliščine tako neusmiljeno upili! Kaj pa nešteto glav govedi in konj, je li to vse, kar gre čez mejo, zacarinjeno? Kam-le letijo čez mejo, mušice pa lovimo!

— **Promet kamniških vlakov se podaljša do Ljubljane gl. kol.** Z dovoljenjem prometnega ministrstva prično s 1. novembrom t. l. voziti vsi kamniški vlaki direktno do oziroma od Ljubljane gl. kol. Kamniški vlaki prihajajo v Ljubljano gl. kol. ob 6 uri 36 minut, 13 uri 07 minut ter 17 uri 36 minut in odhajajo ob 7 uri 45 minut, 14 uri 02 minute in 18 uri 39 minut. Vozni red med Karavnikom in Ljubljano drž. kol. se ne izpremeni. V Ljubljani gl. kol. je s tem vpostavljena najugodnejša zveza na vse strani.

— **Št. Vid nad Ljubljano.** V nedeljo, 30. oktobra, priredi Blaž Potočnikova čitalnica v Št. Vidu n. Lj. v Cebavovi dvorani »Lovski tat«, ljudska igra v 5 dejanjih. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vsi prijatelji poštene zabave, dobrodošli! (K)

— **Katoliško slovensko prosvetno društvo** »Soča« v Novem mestu priredi v soboto (danes) točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma v proslavo triletnice naše narodne osvoboditve zabavni in koncertni večer s klavirskimi, violinskimi in pevskeimi točkami, pozdravnim nagovorom predsednika, deklaracijo in dr. Česnikovo dramo »trodejanko« »Za dom«, koje dejanje se vrši na koroški narodni meji. — Prodaja vstopnic danes v Krajčevi tiskarni, sicer pa od 7. ure zvečer naprej pri blagajni. Vsi kršćansko čuteči sloji so k tej narodni prireditvi najvjudneje vabljeni.

— **Najemniki Slovenije pozor!** Vsled množičnih se dopisov iz naše pokrajine glede smotra »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani«, obveščamo vse najemnike, da ima to društvo namen pobijati draginjo v hišno-najemniških vprašanjih in odpraviti draginje sploh. Članom daje društvo brezplačno vse informacije glede razmerja najemnikov napram hišnim lastnikom. Društvo se je osnovalo na podlagi od pokrajinske vlade potrjenih pravil za celo Slovenijo ter se vsled tega lahko v vsakem kraju osnujejo podružnice. Smerica društva je strogo ekonomska — nepolitična. Najemniki cele Slovenije, zavedajte se sedanjega težkega gospodarskega položaja in pristopajte v obilnem številu k prepotrebni organizaciji »Društva stanovanjskih najemnikov« ter snujte vsepovsodi podružnice! Na zahtevo pošljemo vsakemu pripravljalnemu odboru pravila. — Odbor »Društva stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani«: društveni lokal: Sv. Petra cesta št. 12.

— **Postajališče Zlebič.** Odkar teče železnica Ljubljana—Kočevje, se že vleče vprašanje postaje ali postajališča Zlebič na progji med postajo Ortenek in Ribnica. Ob razsulu Avstrije se je doseglo toliko, da se je v Zlebiču določilo malo postajališče. Sedaj šele se kaže, kaka potreba je bila, ker mala čuvajnica v Zlebiču ima več osebnega prometa kot vse postaje od Ribnice do Dobrépolj. Obenem se pa kaže vsa nekulantnost in trdost železniške uprave. Dočim se že od leta 1918. vrši na postajališču kot rečeno najjačji promet, se doslej žel. uprava ni niti najmanj potrudila, da bi se potujočemu občinstvu napravila vsaj lesena baraka za čakalnico, če že ni mogoče obzidan, pokrit prostor. Mala čuvajnica obijame komaj eno domačo družino, v neposredni bližini ni nobenega poslopja, mala gostilna ob dovoznici cesti je vse, kar bi se nudilo čakajočemu občinstvu, seveda ne brezplačno. In če kje, je baš tu na mestu udobna velika čakalnica. Ljudje prihajajo iz Sodražice, Gore, Loškega potoka, iz Drage in Trave. Po 7 ur daleč pride človek spoten, utrujen — potem pa stoji še na burji, dežju, snegu pod takozvanim »milim« nebom. Za zadevo se je ponovno zavzel poslanec Škulj osebno pri direkciji v Zagrebu in sam predložil načrt zasilne stavbe, dokler se ne reši vprašanje postaje Zlebič z osebnim in blagovnim prometom.

— **Koliko veljajo ministrski avtomobili?** Mitroviška »Srbija« piše: »Samo vojni ministrstvo porabi 70 milijonov dinarjev (!) za bencin za avtomobile. Od te svote ne odpade niti ena dvajsetina na tovarne avtomobile. Kje je dalje bencin za luksuzne avtomobile ostalih ministrov? Pred vojno so imeli samo ministrski predsednik in ministri notranjih zadev kočije, drugi ministri so pa hodili peš. Kaj n. pr. potrebuje minister prosvete avtomobil? Če bi vse nepotrebne avtomobile prodali in izkupičku še pridejali vsoto, kolikor veljajo bencin, gumijevi obroči in reparature, bi bilo državno posojilo nepotrebno, ker bi prihranili prav brzo zahtevane pol milijarde dinarjev.« — Pravijo, da je tudi v Ljubljani nekaj državnih avtomobilov odveč, ki ne služijo vedno le za službene vožnje.

— **Železnica Kočevje—Brod-Moravice.** Ker bo trasiranje proge v 14 dneh končano in inženirji odidejo, prosim g. podravna-telja inž. pl. Klodiča in g. višjega komisarja inž. Horvata, da prideta prihodnji teden od 1. do 8. novembra semkaj, da se tukaj s sedmimi prvovrstnimi strokovnjaki pregledajo vse tri trase in končno veljavno dožene, katera je najboljša, ter se tem potom vse preklarije spravijo iz sveta. — A. Kajfež.

— **Potrujemo, da v »Slovincu« z dne 26. t. m.** v notici »Svojevoljnost ali kaj« prizadeta gđc. učiteljica ali člani njene rodbine niso v nobeni zvezi z dotično notico.

— **Umrla je na Dunaju ga. Nežica Scharz** roj. Pirc v Kropi, 23. oktobra, v 51. letu. Letošnje leto je preživela v domovini. Obiskala je skoro vse številne sorodnike, kakor za slovo. Bila je izredno blagega značaja. N. v m. p.!

— **Nemška olimpijada** (Deutsche Kampfspiele) se bo vršila v berlinskem Stadion-u od 18. junija do 2. julija 1922. Ker zapadni politični nasprotniki ne pripuste Nemcem k mednarodnim olimpijadam, so skenili, da si sami uredijo vsako četrto leto za telesno in narodno vzgojo zelo pomembne tekme v vseh panogah telesnih vaj. Visoka šola za telesne vaje, ki so jo lani ustanovili, se hitro izpopolnjuje in pomaga pri organizaciji olimpijade. Dočim študirajo na tej šoli 4 Čehi, po 1 Švicar, Španec, Avstrijec in Italijan, ni tam nobenega Jugoslavana.

— **Župnik Bekavac** obsojen. V večernejši številki smo poročali o slučaju župnika g. Bekavca. Kakor povzemamo iz listov, je bil g. župnik obsojen na 600 K globe. Proti razsodi je vložena pritožba. Ob priliki proglasitve sodbe je neki sodni sluga imenoval g. župnika in njegove zagovornike »rimske gadec«. Mnogostevilno občinstvo je hotelo slugo linčati in le s težavo se mu je posrečilo pobegniti. Radi tega izpada uradne osebe in drugih neprijetnih izpadov ob priliki razprave vlada med vsem sarajevskim krogi veliko razburjenje.

— **Rezervnim častnikom.** Glasom naredbe vojnega ministrstva br. 23.873/1921 se imajo izplačati rezervnim oficirjem, ki so bili pozvani na enodnevno vežbo v svrhu prispege Nj. Vel. kralju Aleksandru, pristojbine po čl. 64, 69, 70 in 71 admin. pravila II. del. Da se izplačevanje teh pristojbin pospeši, naj vsi oni rezervni oficirji, ki so pri Komandi ljubljanskega vojnega okruha prisegli, čimprej vpošljejo tej komandi naslednje podatke: 1. Čin (v naši vojski); 2. poklic; 3. ime in priimek; 4. točen naslov; 5. če ima razen civilne plače še kakor imetje ali drug dohodek in koliko plača letnega neposrednega davka na to imetje, oziroma dohodnine; 6. če ima brezplačno stanovanje ali stanarino od države ali samoupravne oblasti; 7. Je li oženjen; 8. koliko ima otrok in koliko so stari; 9. ako otroci preko 16 let obiskujejo šolo ali če so za delo nesposobni, naj se to dokaže s potrdilom šolskega ravnatelja, oziroma z zdravniškim spričevalom; 10. ako imajo žena in otroci kak dohodek v gotovini ali naturi, naj se označi dohodek v gotovini za vsako osebo posebej (razen ostalih dohodkov računa se tudi šolska stipendija, pomoč in dobrodelnost); 11. je li državni uradnik; 12. je li uslužbenik samoupravne oblasti; 13. potrdilo od pristojne oblasti glede visokosti: a) mesečne plače, b) dnevnice za 1 dan, c) dodatka za rodbino. Glede potovanja naj se sledeči podatki navedejo: 1. odhod od ... (navede naj se kraj in čas); dohod v Ljubljano ob ... (čas); odhod iz Ljubljane ob ... (čas); dohod v ... (navede naj se stalno bivališče); 2. koliko stane polovico voznega listka v Ljubljano in nazaj. Glede točke 2. se mora priložiti potrdilo dotične železniške uprave. Potne pristojbine ne pristojajo onim rezervnim oficirjem, katerih stalno bivališče leži izven ozemlja Ljubljanskega Vojnega Okruha in ki so prisegli v Ljubljani namesto pri komandi najbližjega vojnega okruha.

— **Gozdni požar.** Dne 21. oktobra ob 11. uri popoldne je izbruhnil gozdni požar na Kolovrškem Vrhu, kateri se je razširil na približno 40 oravov. Svet, po katerem je divjal požar, je skakal in pečen in je zato bolj slabo zaraščen. Posestnika sveta Andrej Lovrač in Jožef Resnik iz Prevalov sta bila oškodovana za 25.000 kron. Gorelo je do jutra dne 22. oktobra, ko se je posrečilo pod vodstvom orožnikov iz Izakov in iz Trojan požar ugasiti.

— **Bivše salezijske gojence** prisrčno pozdravlja in prosi njihove sedanje naslove v svrhu vabila k sestanku — Al. Val. Kovačič, duhovnik sal. družbe sedaj na Rakovniku v Ljubljani.

— **Komur se je v bližini Mengša zgubilo jagnje,** naj se zgasi v misijonišču v Grobljah.

Štajerske novice.

š **Zborovanje mariborskih trgovcev.** — Občinsko sodišče za pobijanje draginje je razposlalo pred kratkim na trgovce vprašalne pole in jih pozvalo, naj odgovore na sledeča vprašanja: Koliko dobička morajo imeti in na kakšni podlagi kalkulirajo svoje cene? Odgovorili naj bi trgovci tekom 8 dni. Včeraj so imeli trgovci zborovanje glede te zahteve občinskega sodišča. Sklenili so podati izjavo, v kateri pravijo, da z ozirom na nesigurnost naše valute ne morejo dati nobenega odgovora na stavljenja jim vprašanja. Maribor je itak najcenejše mesto v Sloveniji in v Jugoslaviji in napram splošnosti sploh ne pridejo v poštev, ker se morajo ravnati po drugih trgovskih centrih. V nadaljnji debati so razpravljali o važnem principielnem vprašanju, če je občinsko sodišče proti draginji sploh zakonito utemeljeno. Predsednik g. Weigl je ugotovil, da je na zadnji enketi proti draginji pri g. pokrajinskem namestniku, kateri je prisostvoval tudi minister dr. Kukovec, g. minister sam priznal, da je bila naredba zamišljena le za Srbijo, kjer nimajo okrajnih sodišč, v odsotnosti ministrovi pa je bila izdana za celo državo. Minister dr. Kukovec je brzojavno pozval vlado, naj sklene, da se občinska sodišča proti draginji v Sloveniji ukinejo! Dalje je zbor sklenil, da članom tega sodišča ne

stregli. Kmalu smo imeli velike kupe pripravljenegega lesa, seveda v nemalo jezo nasprotnikov. Planiški pa je izpodbujal svoje pristaje k vztrajnosti in jim rekel:

»Zopet smo premagali novo oviro. Ne pozabite, da vsak človek le toliko živi, kolikor dela in trpi. Ako bi opešali, bi naša slabost okrepila moč sovražnikov. Zato brez strahu naprejte!«

Vsi so mu navdušeno pritrdili in od tega časa so se še bolj podvzivali z delom. Temelji so bili dozidani in že se je začela vzdigovati stavba iz tal. Nasprotniki so seveda še vedno zabavljali in tuhtali, na kakšen način nas bodo ovirali. Da jim je bil osobito Planiški trn v peti, je samoumevno. Kajpada, ako hočeš kaj pametnega storiti, si pri takih ljudeh slepar.

Kmalu se je izvedelo, da snuje kolovodja Vražič s svojimi privrženci novo zaroto. Zbiral je ljudi po hišah in jih vodil semintja po vasi, da bi še huje podpaljal plamen nasprotstva. In res se je zasnova velikopotezna ofenziva, ki je že mečila na blaznost. Z zadnjim odločilnim vdarcem naj bi se uničilo pričetno delo samo zato, ker ni po volji Vražiču in njegovi podštantni družali. Strastna agitatorja v Kveder in Dukanu sta se preskrbela s polo papirja in s črnolom. Kveder je nosil papir, Dukan pa črnilo in pero. Hodila sta od hiše do hiše in priganjala ljudi, naj bi s podpis oporekali pri okrajni oblasti in pri železniškem ravnateljstvu zoper napravo postaje, češ, da se ne gradi na takem kraju, da bi bili z njo občani zadovoljni. Stvar je izgledala torej kakor ljudsko glasovanje in je bila že skrajno smešna, toda uprav takrat potrebuješ še največ pameti, kadar imaš opraviti z blaznim.

Podpise so izsiljevali z zvijačo in z raznimi obljubami, ki jim preprost človek rad verjame. Ni čuda, da so ljudje že drugi dan preklicovali podpise z zatiranjem, da niso mislili podpisati tega, kar so podpisali. Gosposka pa se je vedla popolno nepristransko. Še enkrat je ogledala po izvedenih kraj novega postajališča ter se izrekla, da ima uprv ta kraj najbolj ugodno lego. Zajedno se je prepričala o zlobnosti hujšakačev in se čudila, kako da je mogel Vražič ljudstvo tako preslepti.

Sedaj se je delo srečno dovršilo. Dan otvoritve nove postaje je bil dan veselja za občino. Slovesno smo sprejeli vlak, ki se je prvič ustavil pred čakalnico; rovarjev seveda ni bilo na dan, ker »njih delo so bila hudobna«. Čeprav so uvideli brezuspešnost svojega nasprotovanja in morali čutili notranji glas, da so bili v krivici, pri-poznatni tega niso hoteli. Slab človek namreč ni nič boljši, akoprav se zjutraj umije.

Vsa zgodba kaže, da je zmogel en sam hujšakač zavesti pol občine na slaba pota. Osvetljuje pe tudi težkoče, ki se moramo boriti z njimi med zapeljanim kmetiskim ljudstvom. Planiški je zgradil postajališče, ki je stalo okroglih 14.000 kron, ob-čini popolnoma brezplačno. Kolikor ni izprosil pri dobrotnikih, je založil s svojim denarjem. Delal je, kakor sploh vsi duhovniki, ne le nesebično, ampak v lastno izgubo. Kljub temu mu je Vražičeva »samostojna« kmetijska stranka, pomnožena z vsem sorodstvom in svaštvom, napravljala ovire, ki so se zdele skoro nepremagljive. Dobra in obče-korisna naprava se je hotela zatreti, toda uprav ta naka-na je izvala boj, ki se je končal s temeljitim porazom sovražnika.

dovoli vpogleda v trgovske knjige, ker nimajo te pravice. — Zanimivo je sedaj, kdo bo člane tega sodišča plačal. Oni zahtevajo od ure po 80 K nagrade, ki naj bi se plačevale iz glob. Vse kazni, ki jih je občinsko sodišče izrekovalo, pa nimajo veljave. Ali naj sedaj plača občina ali pa država?

Š Vinska trgateg v ormoškem okraju se je končala. Pridelalo se je enkrat več kot lani in v kvaliteti bo letošnje vino doseglo ali celo prekosilo ono iz leta 1917. Sledkorja ima povprečno 18—23 stopinj in kiseline ne čez 8 stopinj pro mille. Cena moštu je povprečno 20—23 K. Le škoda, da so nekateri vinogradniki obrali grozdje že v drugi polovici in koncem septembra, čeprav se je z gotovostjo pričakovalo, da bo suša dlje trajala. Seveda je kvaliteta tega mošta slabša. Trgovina z moštom je jako živahna, posebno, ker so se osnovali nove vinske zadruge, kakor v Obrežu, Središču in baje tudi v Vizmetincih. Istotako se sedaj snuje velika vinska zadruga za celi okraj z glavnico 4 milijone kron.

Š Demonstracije v Prekmurju. Vsi Prekmurci, ki so bili svoj čas radi protidržavnih demonstracij aretirani, so bili včeraj izpuščeni iz zaporov mariborskega okr. sodišča, ker niso mogli proti njim ničesar ugotoviti. Vsi so bili zapeljani.

Š Wranglovci na mariborskem kolodvoru. Kljub protestom je vlada nastavila na glavnem kolodvoru v Mariboru deset Wranglovcev, ki so popolnoma nezmožni te službe.

Š Albanske razmere tudi na severni meji. Ni bilo ravno idealno tudi ne pod dosedanje obmejno kontrolo. Vendar so bili to saj ljudje, to pa, kar je zdaj Belgrad poslal namesto njih, dvomimo, da bi se zasluzili ime človeka 20. stoletja. Da je ni bilo bolj nesrečne ideje Wranglovce postaviti za obmejno službo proti Avstriji, to uvidevajo zdaj tudi že vojaške oblasti same. Kajti zgodilo se je, da te takozvane granične čete ne pripoznajo niti našega vojaštva, tudi ne generala samega. Se celo razmejitvene komisije ne pustijo blizu, kaj šele naše orožništvo. Poznajo samo svojo komando, ki se nahaja za koroško in avstrijsko mejo jako blizu, namreč v — Celju, posamezni komisariji pa se šetajo po Mariboru, prepustivši svoje oddelke Wranglovskim polkovnikom, ki služijo baje celo kot — naredniki, so pa zato neomejeni bogovi. Kaj ti ljudje, popolnoma nezmožni našega jezika, počno na naši meji sedaj, ko so že razkrinkani njih grozodejstva, to presega res vse meje potrpežljivosti. Vseled intervencije okrajnega glavarja v Mariboru zdaj te lopovščine raziskuje preiskovalna komisija. Kakor čujemo, se že organizira avstrijski obmejni Bauernkommando. Če ne napravi Belgrad sam takoj red na severni meji, ga bodo napravili drugi, toda ta nas bo drago stal.

Gospodarstvo.

NAŠA KRONA ZOPET PADLA.

Ljubljana, 28. oktobra 1921.

Na današnji curiški borzi je zopet padla naša krona na 1.75 centimov. Od ponedeljka do danes je notirala 1.85, danes pa zopet nov padeč, in sicer vključ našemu notranjemu posojilu in vključ vestem, da se je posrečilo dr. Kumanudiju najeti na Angleškem posojilo v znesku 20 milijonov funtov šterlingov. Najbrže je padeč v zvezi z vojaškimi pripravami male entente proti Mažarski, ker je tudi češkoslovaška valuta padla od 5.65 na 5.50 in Bukarešt od 3.80 na 3.70.

V Zagrebu so se vse tuje valute in devize znatno dvignile. Italija je zrastle na 11.88, London na 12.10, New-York na 300 in čez, Pariz na 22 in Curih na 55.25.

Berlin pa je ponovno v Curihi in na vseh drugih borzah padel, kar je v zvezi ne samo z doletitvijo glede Gornje Šlezije, ampak tudi z vladno krizo.

Na Dunaju vlada pa nadalje hausse vseh tujih valut in deviz. Curih notira na Dunaju 810 n.-a. K, kar dosedaj še nikdar ni bilo. Poljska marka je dossegla na Dunaju skoraj pariteto nem.-avstrijske krone, čeravno notira deviza Varšava v Curihi 0.13, Dunaj pa 0.26 cent.

BORZA.

Dunaj, 28. okt. (Izv.) Devize: Pešta 540, Berlin 2400, Italija 17100, London 17350, New-York 4450, Pariz 32000, Praga 49000, Curih 81000, Bukarešt 2850, Zagreb 1425, Varšava 92.—, Holandska 151000.

Zagreb, 28. okt. (Izv.) Devize: Pešta 3850 do 4000, Berlin 170—172, Italija 1180—1188, London 1210, New-York 300, Pariz 22, Praga 303—304, Dunaj 710—715, Curih 55.10—55.25, Bukarešt 205 do 210. Valute: marka 175, lira 11.75, dolar 297 do 300, lej 205.

Curih, 28. okt. (Izv.) Devize: Pešta 0.70, Berlin 297, Italija 2130, London 2128, New-York 543, Pariz 3930, Praga 550, Dunaj 0.26, Holandska 18450, Bukarešt 3.70, Zagreb 1.75, Varšava 0.13. Valute: nem.-avstr. K 0.16.

g Izgledi našega posojila na Angleškem. »Jugoslovanski Lloyd« piše: Po optimističnih glasovih o stanju našega zunanega posojila so pričeli posamezni listi prinašati glasove, da najetje novega posojila na Angleškem ni posebno ugodno. Angleški finančni krogi nam nudijo zelo malo denarja, a veliko več materiala, katerega bi si lahko veliko ceneje nabavili v Avstriji. Finančni krogi so mnenja, da se na ta način ne bo izboljšala naša finančna situacija. — »Jugoslovanski Lloyd« poudarja, da je odločno proti tej nameri, ker nam treba denarja, ne pa blaga, katerega je Angleška kupila v Nemčiji ali Avstriji. Blago si bomo kupili sami, ker nam boljše konvenira. Za tako blago nam gotovo ni potrebno posojilo na Angleškem.

g Doslednost stanovanjskih naredb. Zadruga gospodarska banka je sklenila sezidati

letos spomladi za svojo podružnico v Mariboru lastno palačo, ki bi stala na vogalu Franciskanske in Aleksandrove ulice. Zgradba bi morala biti gotova še sedaj v jeseni. V ta namen je izdelala gotove načrte, na podlagi katerih bi se morala podreti tam stojiča stara stavba, ki je novo zgradbo ovirala. Po obstoječih stanovanjskih naredbah pa te stavbe ni bilo mogoče izprazniti in z graditvijo ni bilo mogoče pričeti. Sedaj pa zahteva stanovanjski urad, da mora priti banka takoj z zidavo lastne hiše. Ker so pa strokovnjaki edini v tem, da pozimi ni mogoče zidati, zato bo treba pač počakati do spomladi. Stavba se je radi tega zakasnila za celo leto. Tako ovirajo in zavlačujejo stanovanjske odredbe same nove zgradbe.

g Sejmske poročila Maribor. Na sejem dne 25. okt. se je priglasilo: 5 bikov, 141 volov, 323 krav, 12 telet, 7 konj. Cene: 1 kg žive teže 12 kron

debeli voli	14.— do 17.—
poldebeli voli	12.— do 14.—
plemenski biki	10.— do 12.—
biki za klanje	9.— do 10.—
klavne krave	12.— do 14.—
plemenske krave	7.— do 12.—
molkne krave	12.— do 14.—
breje krave	12.— do 16.—
mlada živina	7.— do 12.—
teleta	11.— do 14.—
krave za klobasarje	5.50 do 7.—

Kupnja vsled pomanjkanja tujevala. g Izvoz svinj. Ljubljanski izvoznik Predovič je poslal v Maribor 200 debelih svinj, da se v klanici zakoljejo in odpeljejo v tujemstvo. To kaže, kakor da bi imela Ljubljana odveč svinj za zakol in dosti ter poceni masti. Isto volja seveda tudi za Maribor. Svoj čas so vladni komisariji še podpirali izvoz, ker je to neslo dobiček mestni klančnici. Zdaj so pa razmere take, da treba najprej svojo lastno hišo preskrbeti z mastjo; kar preostane, naj gre tudi k sosedom, sicer bomo kmalu od njih namesto domače masti nakupovali drago umetno mast.

g Italijanska carina na železo. Italijanska vlada je silno zvišala carino na produkte iz železa. Vseled tega je nastala v trgovini z železom in v strojih industrijskih krogih velika stagnacija. Prizadeti krogi zahtevajo od vlade, naj zniža carino na železo ter naj odškoduje domače industrialce s posebnimi državnimi premijami.

g Dobava soli in petroleja. Uprava državnih monopolov v Belgradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši dne 22. novembra t. l. ofertna licitacija glede dobave 20.000 ton soli dne 25. nov. t. l. ofertna licitacija glede dobave 6.000.000 kg petroleja in 50.000 zabojev petroleja (po dve kanti v zaboju). Pogoji so v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani interescentno na vpogled.

g Rumuni naročajo vagon v Nemčiji. Rumunske državne železnice so naročile veliko število vagonov v Nemčiji, ker ne morejo rumunske tovarne in popravilnice izvršiti vseh naročil.

Ljubljanske novice.

Ij Jutri zvečer vsi v Ljudski dom! Šišensko prosvetno društvo priredi narodno igro »Grajski gozdar«. Začetek ob pol 8. uri. Blagajna se odpre ob pol 6. uri.

Ij Kot vsako leto uprizaro Ljudski oder v Ljubljani tudi letos na praznik Vseh svetnikov žaloigro »Mlinar in njegova hči«. Vstopnice se dobe danes in v ponedeljek od 8.—12. ter od 15.—21. ure v II. nadstropju Ljudskega doma, soba št. 22.

Ij Sentiakobska prosveta. V nedeljo, 30. t. m. ob 6. uri zvečer bo predaval prof. dr. Josip Debevec. Vabimo k obilni udeležbi. Vstop prost.

Ij Včerašnje »Jutro« je prineslo v svojem poročilu o prvi seji občinskega sveta ljubljanskega opazko, da se je neka stranka v občinskem svetu »blamirala«, ker je dala izvoliti v magistratni gremij g. Ivana Tavčarja, ki kot državni uradnik po zakonu ne more biti član tega odbora. Kakor se nam poroča z mestnega magistrata, sloni ta trditve na povsem napačnih premisah. Državni uradniki po § 47 novega občinskega volilnega reda za Slovenijo ne morejo biti izvoljeni županom, podžupanom in pa občinskim svetovalcem, slednje pa le v občinah, ki imajo poleg občinskega odbora še poseben občinski svet kot upravljajoč in izvršilni občinski organ. To institucijo občinskih svetov poleg občinskega odbora je določil člen XII starega avstrijskega občinskega zakona iz leta 1862. Nekatera mesta z lastnim statutom so tudi institucijo takega občinskega sveta (Stadtrat) pridržala, n. pr. Dunaj, Gradec i. dr. Mestna občina ljubljanska kot avtonomno mesto pa v svojem statutu te institucije ne pozna. Magistratni odsek ali gremij, v katerega je bil izvoljen tudi državni uradnik g. Tavčar, torej ni identičen z »občinskim svetom« v smislu § 47. novega občinskega volilnega reda.

Ij Prodaja mleka v Ljubljani. Mestni magistrat objavlja, da je od 1. novembra 1921 prepovedana v Ljubljani vsaka prodaja mleka po ulicah in trgih, ker je uspešna kontrola tega mleka nemogoča. Istotako je prepovedan direktni dovoz od mestnega magistrata neprečižusnega mleka posameznim prekupevalcem in zavodom. Mestna mlekaria v Ljubljani, Vojaška ulica št. 10, pa sprejema vse mleko z dežele, ako odgovarja minimalnim kakovostnim zahtevam, ter plačuje mleko po maščobi. Potrošeno mleko se neplačano zavrne. Kmetovalci bližnje ljubljanske okolice pa smejo svoj zajedemski lastni pridelek mleka dovažati v Ljubljano stranem direktno na dom, ako se izkažejo s tozadevnim potrdilom dotične stranke, ki se ima vsak mesec obnoviti, in s potrdilom županstva domačega kraja dovažalca, da dovažata lastno mleko v Ljubljano. Mleko kmetovalec, ki bodo dovažali svoj lastni pridelek strankam na dom, se bo od strani mestnega magistrata stalno preiskovalo. Strankam, ki se bodo preizkušnjam protivilje, ali pri katerih se bo dvakrat konstatirala potvorba mleka, se bo prepovedalo za daljši rok dovažanje v Ljubljano in se bodo ovadile državnemu pravdnstvu.

Ij Vzoren demokrat. V neki ljubljanski gostilni je sinoči okrog pol 8. ure sedela vesela družba, katero je posebno zabaval znani ljubljanski knjigov. Jakopič. S svojo dostojnostjo, ki je lastna vzor. JDSarju, je Jakopič s kitaro v roki popeval »pikantne« pesmice, ki so bile seveda najboljše vzgojno sredstvo za navzoče otroke. — Ko je v gostilno prispela družba naših ljudi, je pričel Jakopič takoj nekaj zabavljati čez klerikalce. Popolnoma pa je podviljal, ko se je gostilničar vsedel k naši družbi

in hotel pozdraviti svoje stare znance. Prišel je kričati: »Ali te ni sram, da občeješ s klerikalci? Stran se spravi od njih! — Malo nas je demokratov in še manj nas bo (res je!), toda kar nas je ta pravih, bomo ostali!« — Naši ljudje, videč, da v tako izobrazeno družbo sploh ne spadajo, so vstali od svoje mize ter odšli. Med odhodom je Jakopič potem, ko mu je gostilničar očital nedostojnost, pograbil za kitaro in z močnim zamahom udaril gostilničarja po glavi. Kaj se je potem nadalje godilo, ne vem. — Čast JDS, ki ima tako vzorne prišaste! — K. K.

Ij Krojaška zadruga naznanja, da se je stavka krojaških pomočnikov končala s 33 odstotnim povišanjem med od 24. oktobra 1921 naprej. SI občinstvo se opozarja, da bodo krojaški mojstri vsled tega primorani temu primerno zvišati cene za krojaška dela. (k)

Ij Državni stanovanjski urad v Ljubljani bo zaradi čiščenja prostorov v dnevih od 31. oktobra do 2. novembra 1921 zaprt.

Ij Z Vodnikovca trga. Mariji Schwarzovi iz Spodnje Šiške je bila ukradena denarnica s 500 kronami.

Ij Nesreča. V Knezovi opekarni na Brdu je odtrgal stroj delavki Leopoldini Rozmanovi palec in kezalet desne roke.

Ij »Tu imaš, tume Avgust« je rekel neki Domžalčan vratarju na državnem kolodvoru, ko je dal vratarju vožni listek. »Tume Avgust« bo Domžalčan stal pri sodišču še lepe denarce, kar bo zelo umestno, ker ne gre nagačati železničarjem v izvrševanju njihove težke službe.

Narodno gledišče.

DRAMA.

Nedelja, 30. oktobra: Ljubezem. — Izven abon. Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprt.

OPERA.

Nedelja, 30. oktobra: Dalibor. — A. Ponedeljek, 31. oktobra: Zaprt.

Prosveta.

pr Oratorij »Assumptio«, ki se je leta 1912 vprizoril z velikim uspehom, se bo zopet izvajal; to pot kot cerkveni koncert v frančiškanski cerkvi na korist župnega Cecilijinega društva, in sicer v nedeljo 20. novembra ob 5. uri popoldne in v ponedeljek 21. novembra ob polosmi uri zvečer, ako ne nastanejo kakne neljube ovire. — Skladatelj P. Hugolin Sattner je oratorij predelal, popolnoma na novo instrumentiral in ga bo izvajal s svojim zborom, ki se je pomnožil z mnogimi poštvovalnimi damami in gospodi na število 60. Vaje so v popolnem tiru, solospjevi v dobrih, domačih rokah. Glasbena društva se prosijo, da bi se blagohotno ozirala pri svojih prireditvah na ta dva dneva.

pr Junakinja iz Štajra. Nemški spisala E. pl. Handel-Mazzetti. Prevel dr. Jos. Jerše. Bralcem Domoljuba je krasna povest Junakinja iz Štajra, ki je v tem listu izhajala skoro nad eno leto dni gotovo še v spominu. Povest je po svoji vsebini ena najzanimivejših v katoliški svetovni literaturi; polna je dejanj in priručnih pa tudi pretresljivih prizorov. Vsakdo si želi povest še enkrat prečitati; danes je pred nami ta krasen roman v nedeljni celoti. Cena vezani knjigi K 120.—; vredna je tega denarja. Knjiga bo šla iz rok v roke.

Katoliški vestnik.

c Marijina kongregacija za gđene učiteljice. V ponedeljek, 31. oktobra ni shoda. c Jezuitska kapela. V nedeljo, 30. oktobra popoldne ob 5. uri povpoved in litanije. Predmet: Mrtvenje — življenje!

c Za može in mladeniče bo jutri na Rakovniku v notranji kapelici ob pol 4. govor in blagoslov. Predmet govora: Ali smemo dvomiti o verskih resnicah?

Vestnik S. K. S. Z.

Izobraževalnim društvom!

Kakor je bilo že objavljeno, se vrši dne 21. novembra t. l. občni zbor Slov. kršč. soc. zveze. Dolžnost vseh društev je, da pošljejo na ta občni zbor, ki je velike važnosti za nadaljnji razvoj naše prosvetne organizacije, svoje zastopnike. Zastopniki bodo imeli polovično vožnjo. Tozadevno izkaznico pa moremo poslati samo onim društvom, ki so se nam javila z natančnim naslovom. To so pa storila samo ona društva, ki so nam poslala doposlan jim društveni izkaz. Za svojo dolžnost naj smatrajo zato vsa društva, ki tega izkaza še niso poslala, da ga nemudoma pošljejo na naslov: Osrednja pisarna SKSZ, Ljubljana, Ljudski dom. Društva pa, ki izkaza nimajo, naj ga pri istem naslovu takoj reklamirajo. — Spored občnega zbora objavimo v kratkem.

Dijaški vestnik.

d Akademski sv. maša V nedeljo dne 30. oktobra se vrši ob 11. uri popoldne služba božja z govorom v cerkvi oo. frančiškanov. Tema: Začetek in konec. Govori dr. P. Gvido Rant. Akademiki in izobraženi krogi vljudno vabljent.

d Tovariši in tovarišice! Jutri ob 14. uri se vrši v Akademskem domu na Miklošičevi cesti (poleg Uniona) XIII. redni občni zbor Slovenske dijaške zveze.

d Na rednem semestralnem občnem zboru »Danice«, ki se je vršil 27. oktobra, je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Ilc Josip, cand. phil.; podpredsednik: Kalan Andrej, cand. phil.; tajnik: Mlinar Jakob, cand. iur.; blagajnik: Birk France, stud. techn.; gospodar: Gantar Kajetan, stud. phil.; I. knjižničar: Rus Ernest, stud. iur.; II. knjižničar: Leskover Berta, stud. iur.; arhivar: Jekler France, stud. iur.; zapisnikar: Kušar France, stud. phil.

Orlovski vestnik.

Celjsko orlovsko okrožje. Redni občni zbor našega okrožja se vrši v nedeljo, 6. novembra t. l. v Celju v mali dvorani hotela »Beli volc« ob 9. uri popoldne. Odseki naj pošljejo po dva delegata. — Vsi odseki naj izvrše do tega časa svoje občne zbornice in prepise zapisnikov istih pošljejo nemudoma okrožju. — Predsednik.

Vsem odsekom in okrožjem. Občni zbor orlovske podzveze za Slovenijo se vrši v nedeljo, dne 20. novembra t. l. ob 8. uri popoldne v Ljudskem domu. Br. odseki naj pravočasno določijo svojega zastopnika. Predloge naj pošljejo vsaj do 12. nov., ker poznejši ne pridejo po Poslovniku v poštev.

Turistika in sport.

Nogomet. Ilirija, Zagreb: Ilirija, Ljubljana. V nedeljo 30. t. m. ob pol 16. uri se vrši na igrišču Ilirije tekma med zagrebško in ljubljansko Ilirijo. Po prvenstveni tabeli je Ilirija peti prvorazredni klub Zagreba. — Predtekmo igra ob 14. uri Hermes in rezerva Ilirije. — Na praznik 1. nov. igra v Ljubljani prvak Maribora SSK Maribor. (k)

Čudni sodnikovi nazor.

Ljubljana, 27. okt. 1921.

Vzklicno zborni sodišče ljubljanske deželne sodnije je danes razpravljalo o vzklicu, katerega je vložil g. kaplan Turk po svojem zastopniku g. dr. Peganu, ker je okrajni sodnik g. Avsec, kateri je nekaj tednov v Kranju uradoval, oprostil nadušteia v Cerklih. Znanega Josipa Lapaineta, ki ga je gospod kaplan Turk tožil, ker mu je 5. oktobra 1920 na hodniku šolskega poslopja v Cerklih zelo glasno rekel: »Gospod kaplan, pozivljam Vas, da se danes popoldne gotovo udeležite konference, da dokažete vse nesramne laži!«

V razpravi, katero je vodil podpredsednik ljubljanske deželne sodnije g. dvorni svetnik svetnik Rečally in so bili člani sodnega zbora g. dvorni svetnik Vederniak in svetnika dr. Modic in Skaberne, je o dejanskem položaju temeljito in stvarno poročal svetnik g. dr. Modic. V njegovem poročilu so nas nekatere reči naravnost osunile, ko je g. svetnik dr. Modic bral razloče, s katerimi je g. okrajni sodnik Avsec utemeljeval, da je naduštei Lapaine doninesel dokaz resnice o tem, kar je obdolžil g. kaplana Turka.

Dne 3. oktobra 1920 je bil v Cerklih shod, na katerega je prišel Lapainetov hlapec Franc Janša, kateri je nastopal na shodu tako, da so ga morali odstraniti z njega in da je zaradi njegovega takratnega nastopa politična oblast kaznovala. Zvečer je Janša Lapainetu pripovedoval o shodu in glede na to, kar je Janša povedal, je Lapaine 5. oktobra žalil g. kaplana Turka. Na dotičnem shodu je g. kaplan Turk prebral prepis sejnega zapisnika občinskega odbora v Cerklih z dne 18. marca 1920 v katerem se je ta izjavil proti razširjenju cerklianske šole v šestrazrednico.

Žaljava sodba okrajnega sodnika Avseca o kmečkih občinskih odborih.

O sklepkih cerklianskega občinskega odbora je v svojih razlogih g. okrajni sodnik Avsec takole modroval: »Če pogledamo listino sejnega zapisnika, pa vidimo, da so notri (torej v listini avtonomne oblasti, kar je občinski zastop. Op. por.) laži.« Nato je izjavil: »Sodno« znano je, da v občinskih odborih na kmetih ne sede posebno izobraženi in inteligentni občinski odborniki.« Mi sodimo in smo trdno prepričani, da je okrajni sodnik Avsec ne samo v slovenskih, marveč v vseh sodnih krogih inteligentnega sveta s svojim »sodnim znanjem« občinskih odborov na kmetih popolnoma osamljen in najodločnejše protestiramo proti žalitvi, s katero je razžalil originalni g. Avsec vse poštvovalne občinske odbore na kmetih!

Sklicujoč se na edino pričo Janša, ki je bil na shodu, kakor je sam povedal, zelo razburjen in katerega izpovedi se niso popolnoma skladale z izpovedbami drugih prič, katere so bile tudi na shodu, je okrajni sodnik g. Avsec v svojih razlogih rekel o gospodu kaplanu Turku: »Njegova dolžnost (gosp. kaplana Turka) je bila, da je kot inteligenten človek ljudem na shodu povedal, da je šestrazredna ljudska šola boljša, kot pa šola z mani razredi. Ker pa on tega ni storil, marveč čital na shodu, da ima šestrazredna ljudska šola slabe posledice, je razširjal neresnico, vsaka neresnica pa je laž in z ozirom na stan zasebnega obtožitelja g. kaplana Turka nesramna laž.«

Koncem svojih razlogov je okrajni sodnik Avsec zopet zelo razžalil in storil veliko krivico našemu kmečkemu ljudstvu izvajajoč: »Ljudskošolsko učiteljstvo je pilot naše kulture, v ljudski šoli se otrokom vcepijo prvi pojmi pravdnosti in vednosti, posebno na kmetih, kjer se stariši za odgojo svojih otrok toliko kakor nič ne brigaajo!«

Veleznanimiva vzklicna razprava se bo nadaljevala čez 14 dni ob 16. uri v razpravni dvorani št. 79. vsled česar o podrobnostih današnje razprave ne poročamo, ker nečemo, da bi se nam iz daleka morlo očitati, da hočemo na izid razprave količkaj vlivati.

Dobra žena in mati ima doma vedno nekaj steklenic lekarn. Fellerja prijetno dišečega »Elsaluidaz«. Dobro služi za drgnjenje rbrta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Je mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kot Franc. žganje. 3 dvojn. stekli. ali 1 špičji steklen. z zamotom in poštnino pošlje za 48 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

CENE OGLASOM

V »Slovencu« bomo pričeni z mesecem novembrom zaračunavali objavo oglasov po tem-le ceniku:

Pri malih oglasih od 27 mm enostolp. višine vrstico po 4 K (1 dinar), pri malih oglasih od 45 mm enostolp. višine vrstico po 6 K (1 in pol dinarja), pri velikih oglasih od 48 mm enostolp. višine vrstico po 8 K (2 din.).

Osmrtnice in zahvale bomo zaračunavali do velikosti 50 petitnih vrstic po 4 K, večje pa po 6 K za vrsto.

Poročna naznanila v obliki 15 enostolpnih vrstic veljajo v bodoče 120 K, večja po tarifu za velike oglase.

Poslana, reklamne notice itd. se računajo po 12 K za petitno vrstico.

UPRAVA.

Vplačana delniška glavica K 30,000.000.

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567. - Cekovni račun 12,205.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu.

LJUBLJANA, KREKOV TRG 10, nasproti „MESTNEMU DOMU“.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Šivilja išče primerne službe. Gre povzod. Naslov pove uprava »Slovenec« pod št. 8968.

OBČINSKI TAJNIK

ki bi bil obenem zmožen tudi orgljanja, bi se sprejel takoj v službo. Plača po dogovoru. Ponudbe sprejema uprava »Slovenec« pod št. 8965.

Iščem PRODAJALCO

za takoj z dobrim spričevalom, katere je zmožna v trgovini z mešanim blagom. — Ponudbe na trdnico Hinko Humer, trgovec, Sv. Križ pri Litiji. 8954

Dobrega in zanesljivega POTNIKA

za špecerijško in kolonialno robo išče trgovina v Ljubljani. Plača po dogovoru. Naslov se poišče pri upravnistvu tega lista pod št. 8943.

Kontoristinja

samostojna, slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojeopiska in stenografinja se takoj pod ugodnimi pogoji sprejme. — **GOLOB & KO.** tovarna kemičnih izdelkov, Ljubljana — Vite.

Za trgovino s surovinami se išče za takojšnji nastop :

samostojen korespondent

popolnoma vešč slovenščine in nemščine. V tej stroki izvežban ima prednost. — Ponudbe z navedbo referenc pod »Surovine« 8942 na upravo »Slovenec«.

Stavbenega polirja

s takojšnjim nastopom, sprejme stavbena trdnica **Ivan Ogrin**, Ljubljana, Gr.

Išče se na deželo v mešani stroki izučena porabna tudi za kompoar in za strojeopis. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenec« pod »Zmožna prodajalka 8931c.

Pivovarski sodarji

1—2 izučena, večša strokovnjaka in pomočnika dobija takojšnjo namestitev za trajno službo pri nižje označeni pivovarni. Neodržani imajo prednost. Ponudbe z označbo plačilnih zahtev je poslati na:

»**DELNISKA PIVOVARNA**«, **APATIN, SHS (BAČKA)**.

Iščem KUCHARICO

in večšo ter dobro sobarico. Obrniti se je pismeno na odvetnika dr. Mileta **NIKOLAJEVIČ**, Ruma, Srem. 8945

Kontoristinjo oziroma korespondentinjo

samostojno moč, popolnoma zmožno slovenske in nemške korespondence in knjigovodstva, išče novo podjetje. Pismene ponudbe s popisom znanja naj se pošlje pod »709« na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 8911

Podjetje za izdelavo malih, lesenih zabojčkov

kakor za kolonaz itd., naj stavi ponudbo za večjo, stalno množino, pod »zabojčke« na oglasni zavod I. SUŠNIK, Maribor, Slovenska ulica št. 15. 8912

V sredini mesta iščem skladišče.

Ponudbe na upravo »Slovenec« pod M. T.

Obava in zahvala.

Na usodno-tragičen način smo izgubili dne 25. t. m. ljubljenega svojega družinskega očeta

Antona Repe

posejnika na Bledu.

Nj prisrčneje se zahvalujemo tem potom za nestete izraze sožalja in za tolažbo vseh ljubljenih sorjakov, predvsem pa za tolažilno pomoč, ki so jo nesrečnemu predobremu očetu izkazovali gg. duhovni ki in dragi nesteti njegovi prijatelji, občinski odborniki in drugi.

Zahnujoči ostali.

Vabiljo se danes v soboto in v nedeljo vsi prijatelji domačih krovav, jeternih in mesenih pečenih klobas v Moste št. 7. — Nudi se tudi dobra vinska kapljica. 8946

Ferdinand Palovec

konc. zobotehnik

ZOPET SPREJEMA

POKRIT AVTOMOBIL

s prav dobrim motorjem, je na prodaj v škofiji v Ljubljani. Podrobnosti pove ravnotež škofijske pisarne.

Rezanje drv

z motorno žago ter dobavo drv vsako množino, dostavljeno na dom, priporoča **LUD. ILERSIC**, Abacijeva cesta št. 10 (tramvajska postaja: Sv. Petra cerkev).

Dva otroška vozička

več ženskih oblek, 1 umivalnik in več različnih svetilk na prodaj. — **KRAKOVSKI NASIP** št. 10 p. 8959

Meblovano mesečno sobo

(če mogoče s posebnim vvhodom) išče za takoj gospodnja uradnika pri dobri krščanski družini. Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod št. 8955.

Gospodnični se odda soba.

V poštev pridejo same one, ki so zaposlene od 8. do 12. ure in od 2. do 6. ure. Informacije samo od 1. do 3. ure pop. — Naslov pove uprava lista pod št. 8960.

TRI KOZE za plemo

so na prodaj po ugodni ceni radi pomanjkanja prostora. Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 29.

GRAMOFON s ploščami

(dobro ohranjen) ali pa dobro ohranjen stroj za istega kupim. Ponudbe na upravnistvo »Slovenec« pod »Gramofon« 8946.

Kupujem

ječmen, ajdo in fižol

PREPELIČAR. — Plačam po najboljši dnevni ceni.

Avgust Copič, Ljubljana, Dunajska cesta št. 41.

Kupim rabljeno ali novo špecerijsko opravo.

Pismene ali ustne ponudbe na naslov: **BEI**, Ljubljana, Poljanska cesta 13/11. 8948

Proda se posestvo

obstoječe iz dveh zidanih hiš, dveh gosp. poslopij, 13 oratov gozda za takojšnjo posekanje, 7 oratov njiv in travnikov. Posestvo leži ob glavni cesti, 2 min. od žel. postaje. Proda se za 110.000 dinarjev. Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod št. 8930.

Proda se PIANINO

znamke Koch, izvrstno Korsett, kakor tudi dobro ohranjen **BROCKHAUS-LEKSIKON** I. 1894. Kje, pove upravnistvo »Slovenec« pod št. 8944.

Roks iz visokih peči

(Hochofen-Stück koks) in koks za livarne iz kokereja na Češkem nudijo po najnižji cenah

Braća Maier i Komp., Beograd

Kralja Aleksandra ulica 116.

Klobuke in slamnike

vseh vrst, od preprostih do najfinjših, nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar, Domžale (Stob).

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna čela ter preoblikuje po najnovejši modi.

Popravila se sprejemajo v Ljubljani vsa la sredo pri trdnici **KOVACEVIČ & LRSAN**, Prešernova ulica št. 5, na dvoišču, desno, kjer se ob sredah tudi dobe popravljene predmeti. 8707

KLAVIRJI NA OBROKE harmoniji, violine in vse glasbene potrebstine. S rane na debelo in drobno. **Alfonz Breznik**, bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

A. KUS

JUBLJANA, RESJEVA CESTA 4

priporoča svojo veliko zalogo porcelana, emajlirane in luskusne POSODE.

Sladkor kavo riž

dobite najceneje pri trdnici **millo ltd.**

O. ČERTALIČ v LJUBLJANI, Karlovska cesta.

Prazne, nove in rabljene (djakove) v vsaki množini po najnižji ceni pri:

FR. SIRC, KRANJ.

Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Arhitekt in mestni stavebnik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gosposvetska c. 10

Telefon interurb št. 103. Ustanovljeno l. 1850 se priporoča za vse vrste vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Aug. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vsen v to s-roso sp. dajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

MAŠI, podgane, sjenice, šaurmi

i vsa golazen mora poznati, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot so: trdni poljški in bišni mami, a 12 za podgane, a 16 za sjenice, posebno močna vrata a 25, rnik a 16 za sjenice, a 15; uničevalce moljev a 10 in 20; prasek proti mrčesom a 10 in 20; mazilo proti ušem pri ljudeh a 5—12; mazilo za uši pri živini a 12; prašek za uši v obleki in perilu a 10 in 20; rinstura proti mrčesom na sadju in zelenjavi; uničev rastlin; Prašek proti mravljam a 10. Poslila po pošti Zavoda »Agnola«.

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Črnozem in vedno odlično posust.

PREPROGE

Nova pošiljatev jute-Smyrna preprog, perzijski vzorci, brez papirja, Stambul preproge, predposteljnice, garniture, flanel, odeje, odeje (kocce), vrhnja ogrinila a. namizne odeje, stenske preproge (Lambek), draperije za okna. Velika izbora perzijskih in orientalskih preprog.

Trgovina preprog „Zam Türken“ Graz, Kalchberggasse 1.

iv. Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvrstitev iz tovarne v Lincu, Ustanovljena l. 1887. Vezanje poučuje brezplačno.

Pisalni stroji „ROLER“

Geniki zastojni in franko. Rolera iz prvih tovarn: Dürkopp, Sturlia, Waffelrad.

Največja zaloga klavirjev in pianinov

v Ljubljani.

Trdnica **J. DOLENC**, Ljubljana, Hliserjeva ulica št. 5, priporoča za nakup najboljših instrumente izvrstnih tovarn po najsolidnejših nizkih cenah.

Lanišče in predivo zamenja v platno

mehanična vrvarna, terlinica in predlinica

ANTON SINKOVEC

Kranj-Grosuplje.

Izdelovatelje ŠPORTNIH ČEPIČ

išče Razpošiljalna »Konkurencija«, Ljubljana, Zg. Šiška.

Naročajte „Slovenca“!

A 481/19 21

Prostovoljna dražba nepremičnin.

Dne 21. novembra 1921, dopoldne ob 9. uri se vrši v pisarni g. notarja Karla Bleiweis v Novem mestu prostovoljna sodna dražba zemljišča vl. št. 555 k. o. Novo mesto, obstoječega iz parc. št. 31 stavbišče s hišama št. 3 in 3b v Novem mestu, z dvoriščem in parc. št. 4/1, 5/1 in 5/2 vrtov. Izklicna cena 50.000 K. Ostali pogoji prodaje se morejo vpogledati pri g. notarju Bleiweis.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. L, dne 14. oktobra 1921.

Natečaj.

Direkcija Državne bolnice u Sarajevu traži inteligentne gospodje i gospodjice, koje bi se posvetile pozivu za

sestre - nudilje

na novo otvorenom Dečjem Odeljenju Državne bolnice.

Pismena ili usmena obaveštenja o uslovima daje Direkcija zavoda. Direkcija.

Tovarnarji!

Trgovski potnik in zastopnik v Vel. Bečkereku išče glavnih zvez za celi Banat, ter sprejme tudi glavno zastopstvo. Jamstvo za blago na razpolago. Ponudbe na naslov **Franjo Mälszler**, Cara Dušana ulica broj 20, Veliki Bečkerek. 3668

Trgovci!

Trgovski potnik in zastopnik v Vel. Bečkereku išče glavnih zvez za celi Banat, ter sprejme tudi glavno zastopstvo. Jamstvo za blago na razpolago. Ponudbe na naslov **Franjo Mälszler**, Cara Dušana ulica broj 20, Veliki Bečkerek. 3668

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. - Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne **Walter Martiny**. - Hydraulična stiskalnica za montiranje gumijevih obročev v centrali, Ljubljana, Rimska cesta 2. - Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovarnih avtomobilov.

Ljubljana, Maribor, Beograd, Podružnice: Dunajska c. 20, Jurčičeva ul. 9, Knez Mihajlova ul. 3. tel. št. 470. tel. št. 133.

Zajčje kože kupuje

tovarna klobukov „ŠEŠIR“, d. d. Škofjaloka.

Brzo, naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana. Wolfova ulica št. 1.

Jugoslovanski kreditni zavod

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLNJI LENDAVI.

4 1/2 %

Četih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelj dobe poštne položnice. Izdaja čeka, nakaznice in akreditiv na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na vknjižbo, poročstvo, vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron. Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

PRODAM ALI ZAMENJAM enonadstropno

hišo in vrt

v Dravljah 92 z enakim ali manjšim posestvom v št. Vidu n. Ljubljano ali njega bližini. Ponudbe na: M. Babnik, Dravlje 92.

COSULICH-LINE

(prej AUSTRO-AMERIKANA)

Trst - Amerika

prevažata potnike v New-York redno 3 krat, v Južno Ameriko po 1 krat mesečno. — Pojasnila in prodaja vozniških listkov.

Simon Kmetec

glavni zastopnik za Slovenijo, Ljubljana, Kolodvorska ul. 28.

ZA PLESKARSKA IN LICARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠCINI

☐☐ TONE MALGAJ ☐☐

PLESKAR IN LIČAR :: LJUBLJANA :: KOLODVORSKA ULICA 6

Medić, Rakovec & Zankl,

prej H. ZANKL sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov. Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad. Brzjava: Meraki Ljubljana. Telefon 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke vse vrste barv, suhe in obojane, mavce (Gps), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolini, steklarski in mizarški koi, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“ Lak za pode. „MERAKL“ Linoleum lak za pode. „MERAKL“ Emajlni lak. „MERAKL“ Brunotine.

Ceniki se začnejo na razpošiljanje!

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: MARIBOR Novo Mesto KOČEVJE
Gospod. ul. 38. Glavni trg. Štev. 39.

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberlin Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Prvovrstna kolesa Puch

pnevmatiko DUNLOP-REITHOFFER-MUTCHINSON

priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

KUPUJTE

LE PRI:

JOS. PETELINC

LJU LJANA - Sv. Petra nasip 7.

če rabite siv. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olja, ter posamezne dele, istotam vse potrebščine za sivilje kro ače in čevljarje ter vse galanterijsko blago na drobno in debelo

Cene solidne! Postrežba točna

POLNOGUMIJASTI OBROCI

za tovrne avtomobile

PNEVMATIKO

za kolesa in avtomobile

KOLESA

AVTOMOBILI

najceneje.

J. GOREC,

LJUBLJANA

Gospod. v. c. 14.

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbni inženier

Ljubljana,

Blatnjarska ulica št. 7.

Specijalne stavbene podjetje za betonske, težkobetonke in vedne sgradbe.

Izrada vodnih sil.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

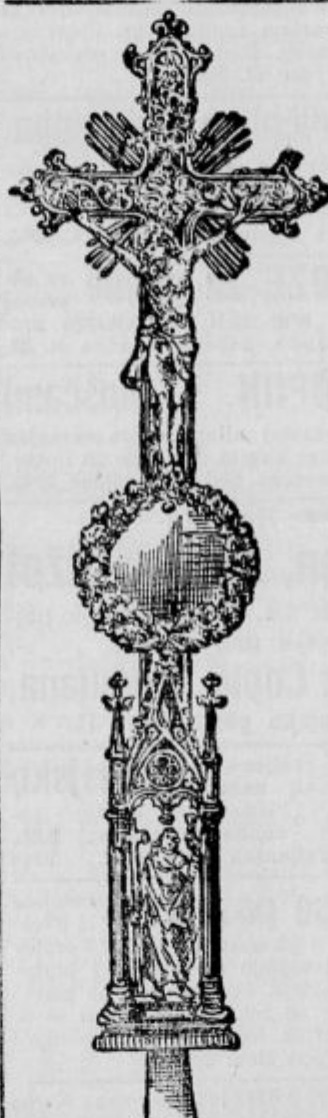
Popolnoma varno naložite svoje prihranke v

Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.
(poleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštnoček. urada, viagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejemke, proti poroštvo itd. Prodaja srečk drž. razr. loterije.

NAGROBNI KRIŽI

železni, fino lakirani in pozlačeni se **dobe** po zelo nizki ceni pri

„METALLUM“ D. D.

za promet železa, kovin in tehničnih izdelkov

ZAGREB

Ilica 112

Ilica 134

Telefon 21-09 Int. telefon 1-98

Brzjava: „METALLUM“.

Prometni zavod za premog

d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premožnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premožnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo ter kovaški in črni premog

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38/I
(začasno v prostorih Zadružne zveze). Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK.

Ekspozitura: BLEĐ. - Interesna skupnost s: Sveopčo Zanatijsko banko d. d.

v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno z afilijacijami čez K 50.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.